

ΚΑΣΙΑΝΗ ΚΑΙ ΑΚΥΛΛΑΣ

Η

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

ΔΡΑΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ
ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΥΩ

ὑπὸ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ.



ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Δ. ΦΙΛΙΚΟΥ.

Ὀδὸς Γεωργαντζήλαρ, Ἀριθ. 26.

—
1873.

KAZIAN KAK YAAIZ

H

ΘΡΗΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ.

ΑΡΑΜΑ ΠΡΟΤΟΤΥΠΟΝ

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΙΣ ΑΥΤΟ

Τ. 1873

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ



ΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΜΕΛΕΤΗΜΕΝΟΝ Α. ΦΑΙΝΟΝ

ΕΚΔΟΣΤΗΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΣ

1873

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Πατρίκιος Κωνσταντινουπόλεως.

ΚΑΣΙΑΝΗ, θυγάτηρ του.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ, Αὐτοκράτωρ.

ΑΚΥΛΛΑΣ, Στρατηγός.

ΚΑΙΣΑΡ, ὑπασπιστής τοῦ Ἀκύλλα.

ΒΡΟΥΤΟΣ καὶ ΚΡΕΙΣΑΣ ὁπαδοὶ τοῦ Ἀκύλλα.

ΛΥΡΗΛΙΑ, ἀκόλουθος τῆς Κασσιανῆς.

ΧΟΡΟΣ ληστῶν.

Ἡ Σκηνὴ ἐν Βυζαντίῳ, ἡ δὲ ὑπόθεσις ἐν ἔτει

842 μ. Χρ.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΩΤΗ.

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ δῶμα μεγαλοπρεπές.)

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΚΑΣΙΑΝΗ ΚΑΙ ΑΥΡΗΛΙΑ.

(Ἡ Κασιανὴ κάθεται σχεπτικῇ, ἡ δὲ Αὐρηλία κρατοῦσα βιβλίον ἀνοιχτόν.)

ΚΑΣΙΑΝΗ. Παρῆλθεν, Αὐρηλία μου ἡ συνήθης ὄρα τῆς ἀφίξεώς του· καὶ ὅμως δὲν ἐφάνη εἰσέτι.

ΑΥΡΗΛΙΑ. Φοβεῖσαι μήπως δὲν ἔλθῃ; ὦ! ἔσο βεβαία ὅτι δὲν θά ἀργήσῃ νὰ φανῇ. Πλὴν συγχώρησόν με νὰ σοὶ ὑπενθυμίσω τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποῖαν μυριάκις μοὶ ἔδωκας, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἔξετέλεσας.

ΚΑΣ. Ὅποیان;

ΑΥΡΙΑ. Νὰ μοὶ διγῆθῃς ποῦ πρῶτον ἐγνώρισες τὸν Ἀκύλλαν.

ΚΑΣ. Τῶνόντι, ἔχεις δίκαιον, Αὐρηλία μου! πρέπει νὰ σοὶ διγῆθῶ καὶ τοῦτο, ἀφοῦ οὐδὲν ἔχω μυστικὴν διὰ σέ, ἀφοῦ ἡ καρδιά σου μὲ εὖνοη καὶ μὲ συμπνεῖ. — Ἐνθυμεῖσαι ἴσως, φίλτάτη μου, τὴν γενομένην ἐν Χαλκηδόνι ἐσρτὴν μετὰ τὴν στέψιν τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοφίλου. Παρὰ τοῦ πατρός μου συνοδευομένη, ἀπῆλθον καὶ ἐγὼ νὰ ἰδῶ τοὺς ἀγῶνας, οἵτινες ἐμελλον νὰ τελεσθῶσι πρὸς τιμὴν τῆς νίκης, τὴν ὁποῖαν τὰ στρατεύματά μας ἐκέρδισαν κατὰ τῶν πολυαριθμῶν ἐχθρῶν μας, ἱκπορήσαντά τὴν γενέθλιον τοῦ Μοτασέμ πόλιν. Ἐντὸς ἀμάξης κα-

θημένη, ἔβλεπον μὲ ἔκτασιν τὸ συνωθούμενον καὶ ἀλαλάζον πλῆθος ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος. Πραγματικῶς ἦτον τερπνὸν ὄραμα ἡ ἑορτὴ ἐκείνη, ἀφείσα εἰς τὴν μνήμην μου γλυκείας ἀναμνήσεις... Ἐνῶ δεδομένη εἰς ἔκτασιν ἄφατον, ἔβλεπον τὸ χαῖρον πλῆθος, αἶφνης βλέπω πρὸς με ἐρχόμενον τὸν Θεόφιλον, ὅστις πλησιάσας, « λάβε, μοι εἶπε, τὸν στέφανον τοῦτον· σὲ ἀνακηρύττω βασιλῖδα τῆς ἑορτῆς· ἐπίθες αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ νικητοῦ. » Ἐστράφην, καὶ εἶδον δέκα ἱππότες χαιρετῶντάς με. Ἦσαν οὗτοι οἱ εὐγενέστεροι καὶ γενναιότεροι εὐπατρίδαι ὅλου τοῦ βασιλείου. Δὲν εἶχον οὔτε τὸν καιρὸν οὔτε τὸ θάρρος νὰ τοὺς παρατηρήσω λεπτομερῶς, καθότι ἡ ὀξεῖα φωνὴ τῆς σάλπιγγος τοῦ· ἀφήρπασεν ἀπ' ἐμπροσθέν μου. Ἦδυνήθην ὁμως νὰ διακρίνω μεταξὺ αὐτῶν νέον τινὰ εἰκοσιπενταετῇ περίπου, μὲ κυανόχρουν χρυσοῦραντον κεκοσμημένον χιτῶνα καὶ ἐπιβαίνοντα μέλανος ἀραβικοῦ ἵππου, ἀπὸ τοὺς ῥώθωνας τοῦ ὁποίου πυκνὸς ἐξήρχετο καπνός. Μόλις παρῆλθον δέκα λεπτά τῆς ὥρας, καὶ νέφος κονιορτοῦ ὑψούμενον μοι ἀνήγειλε τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀγωνιστῶν, τῶν ὁποίων προηγείται ὁ νέος, ὅστις πλέον τῶν ἄλλων εἶχεν ἐλκύσει τὴν προσοχὴν μου. Ἐπλησίασεν οὗτος, καὶ, καταβάς τοῦ θυμοειδοῦς ἵππου του, ἦλθε πλησίον τῆς ἀμάξης μου. Αἱ χεῖρές μου ἔτρεμον καὶ δὲν ἠδυνάμην, ἀνυψώσασα τὸν στέφανον, νὰ τὸν ἐπιθέσω ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ὅτε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν μοι λέγει: « Λυπεῖσαι ἴσως, ὦ νύμφη τοῦ Ὀλύμπου, διότι μοι προσφέρεις τὸν στέφανον; » Τότε, συλλέξασα τὰς δυνάμεις μου, ἔθεσα αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ νέου· « Εὐχαριστῶ! » μοι ἐψιθύρισεν οὗτος, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἤκουσα, διότι αἱ ἐπευφημῖαι τοῦ λαοῦ καὶ αἱ χειροκροτήσεις ἐπλήρουν τὸ κενόν.

ΑΓΡ. Ἐκτοτε;

ΚΑΣ. Ἐκτοτε ἡ εἰκὼν ἐκείνου περιεπλανᾶτο ἀενάως εἰς τὴν

φαντασίαν μου. Ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἐπανίδω, καὶ ὁμῶς ἀπέφευγον τοὺς περιπάτους, ὅταν ἡμέραν τινὰ εἶδον αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν μας παρὰ τοῦ πατρός μου ὀδηγούμενον. Τὰ λοιπὰ, Αὐρηλία μου, τὰ γνωρίζεις. Γνωρίζεις πόσον τὸν ἀγαπῶ.

ΑΥΡΗΛ. ὦ! ναί, τὸ γνωρίζω· πλὴν γνωρίζω συνάμα ὁπόσῃ καὶ ἐκεῖνος σοὶ προσφέρει λατρείαν· γνωρίζω ὅτι εἰς τὸ βλέμμα σου μόνον εὐρίσκει τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὸ μειδιᾶμά σου τὴν χαρὰν τοῦ Παραδείσου. Εὐτυχὴς ὁ Ἀκύλλας! Εὐτυχὴς σὺ, Κασσιανή μου!

ΚΑΣ. Μὴ, Αὐρηλία μου, μὴ μὲ μακαρίζῃς εἰσέτι! Προαίσθησις λυπηρὰ μοι λέγει ὅτι εἶμαι οἴκτου μᾶλλον ἢ φθόνου ἀξία.

ΑΥΡΗΛ. Οἴκτου ἀξία! ὦ φίλη μου, ἡ μεγάλη σου εὐτυχία σὲ ἐκθαμβοῖ! Σὺ οἴκτου ἀξία, ἡ παρὰ πάντων λατρευομένη ἡ θυγάτηρ τοῦ ἐνδοξοτέρου Πατρικίου, ἡ ἐλπίς τῶν συγγενῶν σου, ἡ εὐφροσύνη τῶν περικυκλούντων σε καὶ ἡ μόνη εὐδαιμονία τοῦ γενναίου Ἀκύλλα! Τί ἄλλο σοὶ ἀπολείπεται διὰ νὰ ᾔσαι εὐτυχής; τί πόθεις πλέον;

ΚΑΣ. Φεῦ! γνωρίζω πόσον ὁ πατήρ μου μὲ ἀγαπᾷ· γνωρίζω πόσον οἱ περὶ ἐμὲ ποθεῦσι τὴν εὐτυχίαν μου. Τίς οἶδεν ὁμῶς τί μοι προετοιμάζει ἡ εἰμαρμένη;

ΑΥΡΗΛ. Ἄπορον μοὶ φαίνεται τῶντι πόθεν ἡ κατ'ήφειά σου αὐτὴ!

ΚΑΣ. Ἄκουσον, Αὐρηλία μου. Πρὸ ἡμερῶν ὁ πατήρ μου καλέσας με παρ' ἑαυτῷ, μοὶ εἶπεν ἀσπαζόμενός με ὅτι ἀνέλπιστος εὐτυχία μὲ ἀναμένει ὁσονοῦπῳ, ὅτι πλείσται τῶν γυναικῶν θὰ ὑπέικουν εἰς τὸ νεῦμά μου. Εἶναι ἀληθές ὅτι κατ' ἀρχὰς δὲν ἠννόησα τοὺς λόγους του, ἀλλ' ἐκλαμβάνουσα αὐτοὺς ὅπως ἐπεπόθει ἡ καρδιά μου, ἐχάρην καὶ ἐναγκαλισθεῖσα ἡσπαζόμην τὸν πατέρα μου. Ἀλλὰ τώρα . . .

ΑΥΡΗΛ. Τώρα; . . .

ΚΑΣ. Εἴθε τὰ προαισθήματά μου νὰ ὤσι ψευδῇ! Μελαγχολία καὶ θλίψις ἀκούσιος μὲ κυριεύει· ἀγνοῶ τὸ αἷτιον, ὅμως φοβοῦμαι μήπως νῦτύχησα ὑπὲρ τὸ θέον . . .

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ καὶ Οἱ ἈΝΩ.

ΘΕΟΔ. Ἐρχομαι, φιλτάτη μου θύγατερ, νὰ σοὶ ἀναγγεῖλω σπουδαῖον νέον.

ΑΥΡΗΛ. (ἀπερχομένη). Μετ' ὀλίγον, Κασιανή μου ἐπανερχομαι.

ΚΑΣ. Ὄχι! μείνον, Αὐρηλία· γνωρίζεις καλῶς ὅτι οὐδὲν μυστικὸν ἔχω διὰ σὲ τὴν φίλην τῆς καρδίας μου.

ΘΕΟΔ. Ναί! μείνον, Αὐρηλία, καθότι θὰ ἔχῃ ἀνάγκην σήμερον τῶν ἀδελφικῶν συμβουλῶν σου ἡ θυγάτηρ μου παρά ποτε. Γνωρίζω ὅτι ἀπὸ δύο ἡδὴ ἐτῶν εἶσαι δι' αὐτὴν ἄλλη μήτηρ, καὶ ὅτι μεγάλην σοὶ ὀφείλω εὐγνωμοσύνην.

ΑΥΡ. Κύρις . . .

ΘΕΟΔ. Διὸ ἄκουσον τὴν ἀναμένουσαν αὐτὴν εὐτυχίαν καὶ ἀγάλλου. Χθὲς προσεκλήθην εἰς τὰ ἀνάκτορα παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅπου καὶ ἔσπευσα νὰ ὑπάγω. Ἐγενόμην δεκτὸς μετὰ μεγίστης φιλοφροσύνης. Μετὰ πολλοὺς λόγους, θύγατερ, ἡ δμιλία ἐστράφη περὶ σοῦ, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ μοὶ εἶπεν ὅτι, ποθὼν τὴν εὐτυχίαν σου, σοὶ προετοιμάζει εὐχάριστόν τινα ἑκπληξιν, τὴν ὁποῖαν ὁ ἴδιος θὰ σοὶ ἀναγγεῖλῃ. Ἄν δὲ καλῶς ἐπληροφορήθην παρὰ τινος φίλου ἐκ τῶν αὐλικῶν, δύνασαι, Αὐρηλία, νὰ ἀσπασθῇς τὴν φίλην σου ὥς μέλλουσιν . . .

ΑΥΡ. Ως μέλλουσιν; . . .

ΚΑΣ. Πρὸς Θεοῦ! μὴ τελειώσης, πάτερ!

ΘΕΟΔ. Πῶς! ἐννόησες, θύγατερ, καὶ λυπεῖσαι; Ἀπορῶ, Κασσιανή μου! ἐνῶ ἄλλοι ἤθελον... Ἀλλὰ, εἰπέ μοι μήπως ἡ καρδιά σου ἔχει μυστικόντι δι' ἐμέ;

ΚΑΣ. Ὁ! ὄχι, πάτερ μου!

ΘΕΟΔ. Τότε πρὸς τί ὁ τρόμος σου;

ΚΑΣ. Ἄκουσον, πάτερ. Μεγίστην αἰσθάνομαι εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα διὰ τὴν τιμὴν, ἣν μοι περιποιεῖ, προτιμῶν με τοσούτων ἄλλων νεανίδων εὐγενεστέρων καὶ ὠραιότερων. Ἀλλ' ἡ καρδιά μου τὸν ἀποστρέφεται, διότι τὸ ἄθῳον αἷμα, τὸ ὁποῖον ἀφειδῶς καθ' ἐκάστην χύνει, βοᾷ κατ' αὐτοῦ. Τὰ μαρτύρια, εἰς τὰ ὁποῖα ὑποβάλλει τοσαῦτα ἄθῳα πλάσματα, ἡ ἐξορία τοῦ σεβασμίου Πατριάρχου μας Μεθοδίου, καὶ τέλος ἡ κεφαλικὴ ποινὴ, τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἐξέδοτο κατὰ τῶν εἰκονολατρευτῶν, παριστῶσιν αὐτὸν τοιοῦτον εἰς τὴν φαντασίαν μου, ὥστε μυριάκις ἤθελον προτιμήσει νὰ ἀπέλθω εἰς μονὴν τινα παρὰ... νὰ γίνω σύζυγος τοιοῦτου τέρατος!

ΘΕΟΔ. Πόσον, θύγατερ, σοὶ παρεμόρφωσαν τὴν ἀλήθειαν! Ὁ Θεόφιλος τέρας! ὁ Θεόφιλος ἐγκληματίας! Ἄν ἐν πεπειθήσει λέγῃς ταῦτα, μετὰβαλε τὴν ἰδέαν σου· ἂν ὁμως ἡ καρδιά σου ἀποστρέφεται αὐτὸν δι' ἄλλας αἰτίας, τὰς ὁποίας μοὶ κρύπτεις, τότε, Κασσιανή, ἐνθυμήσου ὅτι εἶμαι πατήρ σου, καὶ ὅτι ὀφείλω νὰ φροντίσω ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας σου μὲ θυσίαν ἔτι τῆς ἰδίας μου αὐτῆς ζωῆς! Ὁ Αὐτοκράτωρ θὰ ἔλθῃ παρὰ σοί, ὡς μοὶ εἶπε· προσπάθησον νὰ φανῇς ἀρεστὴ πρὸς αὐτὸν, ἀναμιμνησκομένη τὰς τιμὰς καὶ τὴν δόξαν, αἵτινες ἀναμένουσι σὲ καὶ τὸν γηραιὸν σου γεννήτορα. Ἄλλως τε μὴ λησμόνει ὅτι αὐτὸς εἶνε κύριός μας, καὶ ὅτι δύναται νὰ πράξῃ κατὰ τὸ δοκοῦν.

ΚΑΣ. Τότε δύναται διὰ τῆς βίας, τῆς συνήθους εἰς αὐτόν, νὰ μὲ ἀπαγάγῃ εἰς τὰ βέβηλα ἀνάκτορά του· δύναται νὰ μὲ φονεύσῃ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἰσχύσῃ ποτὲ νὰ βιάσῃ καὶ τὴν καρδίαν μου νὰ τῷ εἶπῃ ἓνα λόγον γλυκύν.

ΘΟΔ. Ἡ Κασιανὴ ἀποτείνεται οὕτω πρὸς τὸν πατέρα της!

ΑΥΡ. Συγχωρήσατε αὐτὴν, Κύριε! σήμερον εὐρίσκεται εἰς μεγάλην δυσθυμίαν, καὶ ἕνεκα τούτου... (Κρυφίως πρὸς τὴν Κασιανήν). Δημονεῖς ὅτι ὁ Ἀκύλλας δύναται νὰ ἔλθῃ τὴν στιγμὴν ταύτην;

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν σὰς ἀφίνω. Ἰπάγω νὰ διατάξω τὰ πάντα πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ Αὐτοκράτορος. Καὶ παρὰ σοῦ μὲν, Κασιανή, ἀναμένω φρόνησιν, οἷαν μέχρ' αὐτοῦδε ἐδειξῃς, παρὰ δὲ τῆς Αὐρηλίας, νοθεσίας ἀγαπητῆς ἀδελφῆς καὶ πιστῆς φίλης.

(Ἀπέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΚΑΣΙΑΝΗ καὶ ΑΥΡΗΛΙΑ.

ΑΥΡ. Πῶς ἐπιμένεις τοσοῦτον ἀντιλέγουσα, ἐπιλήσμων! Ἀκούεις... ὁ δυστυχὴς σου φίλος σὲ ἐρωτᾷ διὰ τοῦ συνήθους συνθήματος ἂν δύναται νὰ εἰσέλθῃ.

ΚΑΣ. Ὡ ναί, ἄς εἰσέλθῃ.

ΑΥΡ. (πλησιάζουσα εἰς τὸ παράθυρον καὶ ποιούσα νεῦμα). Ἔρχεται.

ΚΑΣ. Θεέ μου! Εἰς ποίαν θέσιν θὰ εὑρεθῶ σήμερον!

ΑΥΡ. Ἄν ζητῇς τὴν γνώμην μου, διακρίνωσον εἰς τὸν

Ἀκύλλαν τὰ λεχθέντα μετὰ τοῦ πατρὸς σου, διότι ὡς ἤκουσες, ἔρχεται μετ' ὀλίγον ὁ Αὐτοκράτωρ. Γνωρίζουσα δὲ ὅτι θὰ ἦτο μάταιον νὰ σὲ νοουθετήσω ὅπως παραδεχθῇς τὰς ἀρχὰς τοῦ πατρὸς σου, ἀπέρχομαι διὰ νὰ ἐξηγηθῇτε κάλλιον.

(Ἐνῷ ἐξέρχεται ἡ Αὐρηλία, εἰσέρχεται ὁ Ἀκύλλας).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΚΑΣΙΑΝΗ καὶ ΑΚΥΛΛΑΣ.

ΑΚΥΛ. Χεῖρε, φιλότατη μου Κασιανή!

(Ἀσπάζεται τὴν χεῖρά της).

ΚΑΣ. (μελαγχολοῦσα). Καλῶς ἦλθες, φίλε μου!

ΑΚΥΛ. Πῶς εἶσαι τόσον κατηφὴς σήμερον; Τί σὲ θλίβει; Μετανοεῖς ἴσως διὰ τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν ὁποίαν μοὶ προσφέρεις ὦ σκληρά!

ΚΑΣ. Φεῦ! Ἀκύλλα! ναί, μετανοῶ, μετανῶ δι' ἀμφοτέρους μας! Πρὸ μικροῦ ἐξῆλθεν ἐντεῦθεν ὁ πατήρ μου· συμπεραίνεις ὁποίαν μοὶ ἐκoinώποίησεν εἰδήσιν;

ΑΚΥΛ. Ὅποιαν;

ΚΑΣ. Ὅτι μετ' ὀλίγον ἔρχεται ἐνταῦθα ὁ Αὐτοκράτωρ διὰ νὰ μοὶ ζητήσῃ τὴν καρδίαν μου!

ΑΚΥΛ. Καὶ σὺ τί ἀπήντησες;

ΚΑΣ. Τί ὄφειλον νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ πατρὸς μου;

ΑΚΥΛ. Ἐχεις δίκαιον, Κασιανή. Ἀνόητος ἐγώ! Τί πραγματικῶς ἠδύνασο νὰ ἀπαντήσης εἰς τὸν καλὸν πατέρα σου, ἐνῷ αὐτὸς σοὶ προσφέρει ἕνα θρόνον!

ΚΑΣ. Ἀκύλλα! . . .

ΑΚΥΛ. Τί ἡδύνασο νὰ ἀντιτάξης, ἐνῷ σοὶ προσέφερε τὴν παγκόσμιον λατρείαν!

ΚΑΣ. Ἀκύλλα!...

ΑΚΥΛ. Τί ἡδύνασο νὰ ἀντεῖπης, ἐνῷ σοὶ προσέφερε τιμὰς, δόξαν καὶ πλοῦτη; Ἐχεις δίκαιον.

ΚΑΣ. Ἀκύλλα!...

ΑΚΥΛ. Κυρία...

ΚΑΣ. Τολμᾶς νὰ μοὶ ὀμιλῇς μὲ τοσαύτην πικρίαν;

ΑΚΥΛ. Ὦ! σύγγνωθι, Κυρία! Ἐλησμόνησα ὅτι ὀμιλῶ εἰς τὴν μέλλουσαν βασιλίσσαν μου! Συγχωρήσατέ με ἥδη νὰ ἀπέλθω.

(Προχωρεῖ διὰ νὰ ἐξελθῇ.)

ΚΑΣ. Οὕτω λοιπὸν μὲ ἀφίνεις, Ἀκύλλα;

ΑΚΥΛ. Συγχωρήσατέ με, Κυρία· ἡ χαροποιὰ αὕτη ἀγγελία μὲ ἔφερεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ὥστε ἐλησμόνησα νὰ σᾶς προσφέρω τὰ σεβάσματά μου. Δέχθητε λοιπὸν, Κυρία, τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς μου, καὶ μετ' αὐτῶν τὸ τελευταῖόν μου χαῖρε!

ΚΑΣ. Ἀκύλλα!...

ΑΚΥΛ. Τί συμβαίνει, Κυρία;...

ΚΑΣ. Καὶ σὺ ἀκόμη; Θεέ μου, Θεέ μου! πάντες μὲ ἐγκαταλείπουν;

(Ῥίπτεται ἐπὶ μίας καθέδρας ἄιονος).

ΑΚΥΛ. (σπεύδων πρὸς αὐτήν). Ἀλλὰ, Κυρία!...

ΚΑΣ. Ὦ! Ἰπαγε, ὕπαγε καὶ σύ! Ἐγκαταλείψατέ με πάντες, ἐγκαταλείψατέ με εἰς τὴν εἰμαρμένην μου! Ἐχω τοῦλάχιστον

ὥς ὑσάτην καταφυγὴν τὴν τελευταίαν τῶν δυστοχῶν ἐλπίδα!

ὦ γὰρ ἰσχυρὸν τὸν βολά (Κλαίει).

ΑΚΥΑ. Κασιανή μου! σὺ τοιούτους πικροὺς λόγους; σὺ, πρὸ τῆς ὁποίας οἱ πάντες θὰ κλίνουν γόνυ μετὰ σεβασμοῦ, σὺ, δι' ἐν βλέμμα τῆς ὁποίας, διὰ μίαν μόνην λέξιν θὰ προσφέρουν μύριοι τὴν ζωὴν τῶν ὡς ἀντάλλαγμα! ὦ! Ὁχι, ὄχι! Ἔστο εὐτυχής! βαθέως σὲ ἐπύκρانا· δὲν εἶμαι ἄξιος τῆς συγγνώμης σου! Χαῖρε, Κασιανή.

ΚΑΣ. Καὶ οὕτω λοιπὸν με' ἀφίνεις σκληρές; Ἐπιθυμεῖς τὸν θάνατόν μου;

ΑΚΥΑ. Ὁχι, ἀλλ' ὑπάγω νὰ ἀποθάνω πρὶν μάθω ὅτι ἔγινες σύζυγος ἄλλου.

ΚΑΣ. Καὶ τίς σέ εἶπεν ὅτι θὰ γείνω σύζυγος ἄλλου;

ΑΚΥΑ. Ἀλλὰ... ὁ πατήρ σου... Ὁ Αὐτοκράτωρ... Κασιανή, ἀποβάλλεις χάριν ἐμοῦ τὸν θρόνον;

ΚΑΣ. Τί ὀλιγώτερον δύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ τοῦ ἔρωτός μου;

ΑΚΥΑ. (γόνυ πετῶν πρὸ αὐτῆς) — Συγγνώμην! — συγγνώμην, Κασιανή!

ΚΑΣ. (εἰσιέρουσα αὐτόν). Ναι, σὲ συγχωρῶ διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν σου· ἐνόμισες ὅτι γυνὴ ἐρώσῃ ἀνταλλάσσει τὸν ἔρωτά της μὲ ὅλους τῆς γῆς τοὺς θρόνους. Εἶπέ μοι τώρα τί ὀφείλω νὰ πράξω εἰς τὴν δεινὴν ταύτην περίστασιν, καὶ θὰ σοὶ εἶμαι εὐγνώμων. Μετ' ὀλίγον ἴσως ἔλθῃ ὁ Αὐτοκράτωρ· πῶς ὀφείλω νὰ τῷ ὁμιλήσω;

ΑΚΥΑ. Καὶ ὁ ἔρως σου δὲν σοὶ λέγει τί πρέπει νὰ τῷ ἀπαντήσης;

ΚΑΣ. Ἀλλ' ἂν ὀργισθῇ κατὰ τοῦ πατρός μου;

ΑΚΥΛ. Εἰπέ εἰς τὸν Θεόφιλον ὅτι πρὸ καιροῦ προσέφερες εἰς ἄλλον τὴν καρδίαν σου, καὶ ὅτι ὁ ἄλλος αὐτὸς εἶμαι ἐγώ. Μεγάλας τῷ ὀφείλω χάριτας. Εἰς αὐτὸν χρεωστῶ τὸν βαθμὸν τοῦ στρατηγοῦ, εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν τοῦ ἔρωτός μου, καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ τῷ προσφέρω καὶ τὴν ζωὴν· ἀλλ' ἄς μὴ θελήσῃ νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸν ἔρωτά μου, διότι, μὰ τοὺς θεοὺς! ἡ ζωὴ του κρέμεται εἰς ψιλὸν νῆμα, τὸ ὅποιον ἐλαφρὰ πνοή μου δύναται νὰ θραύσῃ.

ΚΑΣ. Ἀλλ' ἂν ὀργισθῇ κατὰ σοῦ, καὶ πρὶν προλάβῃς νὰ ὑπερασπισθῇς σεαυτὸν σὲ θανατώσῃ;

ΑΚΥΛ. Ὦ! ὁ Ἀκύλλας δὲν θανατώνεται τόσον εὐκόλως· καὶ ὁ ἴδιος τὸ γνωρίζει. Ἐχῶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐτοιμῶν νὰ πυρπολήσωσιν ὀλόκληρον τὸ Βυζάντιον εἰς ἓν νεῦμά μου. Ἔσο βεβαία ὅτι κατ' ἐμοῦ οὐδὲν ἰσχύει· ἀλλὰ πιθανὸν νὰ στρέψῃ τὴν ὀργὴν του κατὰ τοῦ πατρός σου, διὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ προλάβω τὰ πάντα. Κασσιανή, μέχρι τοῦδε ὁ ἔρωτός μου ὑπῆρξεν ἄγνός ὅπως καὶ ἡ ψυχὴ σου· γνωρίζεις πόσον σὲ ἀγαπῶ· γνωρίζεις ὅτι τὸ πᾶν δύναμαι νὰ ἀπολέσω, ὅχι ὅμως καὶ τὸν ἔρωτά σου. Εἰπέ μοι. ἂν δὲν μᾶς ἔμεινεν οὐδεμία ἄλλη ἐλπίς εἰμὴ νὰ φύγωμεν μακρὰν τοῦ πατρός σου, μακρὰν τῆς ἰσχύος τοῦ Θεοφίλου, ἤθελές με ἀκολουθήσει;

ΚΑΣ. Φεῦ! πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ πράξῃ γυνὴ ἐρῶσα, χωρὶς νὰ προσβάλλῃ ἑαυτήν, τὸ πράττω· τὸ νὰ φύγω ὅμως κρυφίως μακρὰν τοῦ πατρός μου, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς του, ὦ! τοῦτο...

ΑΚΥΛ. Ὡστε...

ΚΑΣ. Σοὶ ὀρκίζομαι, Ἀκύλλα, νὰ ἀποθάνω ὑπὲρ τοῦ ἔρωτός·

μου καὶ οὐχὶ νὰ λάβω ἄλλον σύζυγον. Ἀλλὰ τὸ νὰ παραβῶ τὰ καθήκοντά μου...

ΑΚΥΛ. Καὶ ἐγὼ, Κασσιανή.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΑΥΡΗΛΙΑ καὶ ΟΙ ΑΝΩ.

ΑΥΡ. (δρομαία). Φύγε, Ἀκύλλα! Ἀξιωματικός τις ζητεῖ νὰ ἐμιλήσῃ τὴν Κασσιανήν.

ΑΚΥΛ. Ἐπικατάρατος ἔστω, ἀφοῦ ἔρχεται νὰ ταραξῇ τὸν ἑρωτά μου!

ΚΑΣ. Οὐχὶ, μὴ φύγεις, Ἀκύλλα! μείνε ἐντὸς τοῦ δωματίου ἐκείνου, διότι ἐλπίζω νὰ ἀναχωρήσῃ εὐτος ταχέως.

ΑΚΥΛ. Ὦ! ναί· ὑπάγω. Κασσιανή μου, πλὴν ἀπόπεμψέ τον ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, διότι ὁ φίλος σου θὰ σὲ περιμένῃ.
(Κρύπτεται εἰς τὸ πλησίον δωματίον).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ὡς ἀξιωματικός καὶ ΟΙ ΑΝΩ.

ΘΕΟΦ. Χαίρετε, Κυρία!...

ΚΑΣ. Μὲ ἐζητήσατε, Κύριε;

ΘΕΟΦ. Ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἴδω κατ' ἰδίαν. (Ἡ Αὐρηλία ἐξέρχεται). Κασσιανή δὲν μὲ γνωρίζεις;

ΚΑΣ. Ὑψίστε Θεέ! ὁ Αὐτοκράτωρ!

ΘΕΟΦ. Οὐχὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, ἄγγελε τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ δειλὸς ἑραστής σου, ὅστις, τρέμων ἐνώπιόν σου, ἐνῶ τὸ πᾶν πρὸ αὐτοῦ τρέμει, ἔρχεται νὰ σοὶ προσφέρῃ καὶ καρδίαν καὶ θρόνον καί...

ζωὴν τοῦ ἐτι αὐτὴν, ἂν ᾔθελες τῷ τὴν ζητήσῃ. Κασιανή, μόνη τῆς ζωῆς μου ἐλπίς! ἐκ μιᾶς μόνης λέξεως ἐξαρτᾶται ἡ εὐδαιμονία μου. Περικυκλούμενος εἰς τὸν θρόνον ὑπὸ κολάκων μόνον, τὸ πᾶν μοι ἐφαίνετο ἐν τῷ βίῳ ἀηδὲς μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἦν τὰ βλέμματά μου ἐκθαμβὰ σὲ ἀπῆντησαν. Μοι ἐφάνη ὡς ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, στελλόμενος νὰ κοσμήσῃς τὰς μονοτόνους τοῦ βίου μου ἡμέρας, διὸ καὶ ἔρχομαι προσφέρων σοι ἐλάχιστον δαῖγμα τοῦ ἔρωτός μου, τὸν αὐτοκρατορικόν μου θρόνον, καὶ ζητῶν ὡς ἀντάλλαγμα τὸν ἀνεκτίμητον ἔρωτά σου.

ΚΑΣ. Μεγαλειότατε... ἐγὼ...

ΘΕΟΦ. Διὰ τί, ὦ Κασιανή, τόσον μελαγχολική; πῶς διακόπτεσαι;

ΚΑΣ. Δὲν εὐρίσκω λόγους καταλλήλους νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν συγκατάδοσιν, τὴν ὁποίαν δεικνύετε εἰς τὴν δούλην σας, προτιμῶντές με ἀπέναντι τοσοῦτων ὠραίων καὶ εὐγενεστέρων νεανίδων.

ΘΕΟΦ. Ὡ! μὴ τὸ λέγεις αὐτό. Ποία γυνὴ ὑπάρχει εὐγενεσττέρα σου, ποία νεᾶνις ὠραιότερα σου; ὠραιότερα... καὶ ὑπάρχει ὠραιότης τελειότερα τῆς τοῦ ἀγγέλου; ὑπάρχει καλλονὴ ὑπερτέρα τῆς ἰδικῆς σου; Ὡ! ἔπρεπε νὰ ἔχω ποιητοῦ ἐνθεον γλῶσσαν, διὰ νὰ δυνθῶ νὰ σὲ ἐξυμνήσω.

ΚΑΣ. Πιστεύσατε, Μεγαλειότατε, ὅτι δὲν εἶμαι ἀξία τῶν ἐπαίνων σας, καὶ ἴσως ἂν ἐτόλμων νὰ ἐξηγηθῶ, οἱ ἐπαινοὶ οὗτοι ᾔθελον παύσειν.

ΘΕΟΦ. Ὅ,τι καὶ ἂν μοι εἴπῃς, Κασιανή, δὲν θὰ παύσω νὰ σὲ ἀγαπῶ· σοὶ τὸ ὀρκίζομαι, μὰ τὸν βασιλικόν λόγον μου!

ΚΑΣ. Ἄ! τί πράττετε, Μεγαλειότατε; Καὶ ἂν ἡ καρδίᾳ μου πρὸ καιροῦ ἀνῆκεν εἰς ἄλλον;

ΘΕΟΦ. Εἰς ἄλλον!

ΚΑΣ. Ἄν καὶ ἐγὼ, ὡς ἡ Μεγαλειότης σας τώρα, ὠρκίσθην αἰώνιον φιλίαν καὶ ἔρωτα...

ΘΕΟΦ. ὠρκίσθης;... Κασιανή, δὲν εἶναι ἀληθές!

ΚΑΣ. Ποτέ, Μεγαλειότατε, δὲν ἐψεύσθην.

ΘΕΟΦ. Λειπὸν ἀπορρίπτεις τὸν ἔρωτά μου! Λειπὸν ἐγενόμην τὸ παίγνιον τοῦ πατρός σου!...

ΚΑΣ. Ὁ πατήρ μου σᾶς ὀρκίζαμαι, Μεγαλειότατε, δὲν ἐγνώριζε τὰ αἰσθήματά μου.

ΘΕΟΦ. Πλὴν λησμονεῖς, Κασιανή, ὅτι εἰμαι αὐτοκράτωρ προσβληθεὶς καὶ ἐραστῆς ἀπορρίπτόμενος; Λησμονεῖς ὅτι τόσον ὁ πατήρ σου ὅσον καὶ σὺ εἰσθε εἰς τὴν ἐξουσίαν μου;

ΚΑΣ. ὦ! Ἀνακαλέσατε, Μεγαλειότατε, τὴν ἀπειλήν ταύτην, διότι σᾶς προεῖπον ὅτι ὁ ἔρωσ σας θὰ σβεσθῇ ἐν μιᾷ στιγμῇ ὡς ὁ τοῦ κώδωνος ἦχος εἰς τὸ κενόν. Ναί, Μεγαλειότατε, εἶνε πλεόν ἄργά· ὠρκίσθην πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν, καὶ τὸν ὄρκον μου τοῦτον θὰ διατηρήσω καὶ μέχρι τοῦ τάφου.

ΘΕΟΦ. Καὶ δύναμαι νὰ ἐρωτήσω ποῖος εἶναι ὁ ἀντεραστῆς μου;

ΚΑΣ. Θὰ τὸν μάθετε, Μεγαλειότατε, ὅταν μοὶ δώσητε τὸν βασιλικὸν σας λόγον ὅτι δὲν θὰ παρεμποδίσετε τοὺς γάμους μας.

ΘΕΟΦ. Τοὺς γάμους σου!... Ἄ, προτιμότερον εἶναι νὰ σε σφαξῶ διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν, παρὰ νὰ σε ἴδω ἀνήκουσαν εἰς ἄλλον! Εἰπέ, σε διατάττω τὸ ὄνομα τοῦ ἐραστοῦ σου!

ΚΑΣ. Ποτέ, πρὶν μοὶ δώσητε τὸν λόγον σας.

ΘΕΟΦ. Ἀθλίᾳ! ἀγνοεῖς τίς εἰμαι;

ΚΑΣ. Οὐδέποτε, Μεγαλειότατε, τὸ ἐλησμόνησα, ὡς δὲν λησμονῶ προσέτι τί δύνασθε νὰ πράξητε.

ΘΕΟΦ. Καὶ μοὶ ἀρνείσαι εἰσέτι;

ΚΑΣ. Ναί, Μεγαλειότατε.

ΘΕΟΦ. (συρίζων). Τώρα θὰ ἴδωμεν. (Εἰσέρχεται εἰς ὑπαπιστής). Συλλάβετε, Βροῦτε, τὸν Θεόδωρον καὶ ἀπχγάγετέ τον εἰς τὰς εἰρκτὰς τῶν ἀνακτόρων. Ὑπαγε!

(Ἐξέρχεται ὁ ὑπασπιστής).

ΚΑΣ. (γονυπετοῦσα). Μεγαλειότατε, ἔλεος ὑπὲρ τοῦ πατρὸς μου! Ἐγὼ εἶμαι ἡ αἵτις τῆς ὀργῆς σου, τιμώρησον ἐμέ, πληξὼν τὸ στῆθος μου μὲ τὸ ξίφος, ἀλλὰ σεβάσθητι τὸν πολιότριχα πατέρα μου! σεβάσθητι τὸ δικαίωμα τῆς φιλοξενίας!

ΘΕΟΦ. Τὸ αὐτὸ πεπρωμένον ἀναμένει καὶ σὲ ἀκόμη. Θὰ ὑποστῇ; σκληροτάτας βασάνους, ἕως οὗτο ὁμολογήσης αὐτόν.

ΚΑΣ. Καὶ ἂν σοὶ εἶπω τὸ ὄνομά του, νομίζεις ὅτι θὰ με πείσης νὰ τὸν μισήσω;

ΘΕΟΦ. Οὐχί, ἀλλὰ θέλω νὰ μάθω τὸ ὄνομά του, διὰ νὰ τῷ ἀποδώσω τὰς βασάνους, τὰς ὁποίας αὐτὸς με κάμνει νὰ ὑπομένω.

ΚΑΣ. Τότε ποτὲ δὲν θὰ τὸ μάθης. Εἰαὶ ἐτοίμη νὰ ὑπομείνω οἰανδήποτε βάσανον καὶ ἂν μοὶ προσδιορίσης.

ΘΕΟΦ. Ἔστω. Ἀφοῦ τὸ θέλεις, λησμόνησον ὑπὲρ τοῦ ἐραστοῦ τὰ πρὸς τὸν πατέρα ὀρειλόμενα καθήκοντα, καὶ προετοιμάσθητι νὰ ἴδῃς αὐτὸν σπαίροντα πρὸ τῶν ποδῶν σου.

ΚΑΣ. Ὅχι! δὲν τὰ λησμονῶ, τύραννε, ὅπως σὺ λησμονεῖς τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ὑπηκόους σου· ἀλλ' ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ θεία δύναμις θὰ τὸν ὑπερασπισθῇ ὅπως καὶ ἐμέ. Καὶ ἐὰν πρόκηται νὰ ὑπομείνω καὶ τὸν θάνατον αὐτὸν καὶ τὴν μετὰ τὸν θάνατον ἀτιμίαν, ἔχω πάλιν τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ μὲν Θεὸς θὰ σὲ τιμώρησῃ, τὴν κόνιν μου δὲ θὰ ὑπερασπισθῇ ὁ . . .
ἐκεῖνος . . .

ΘΕΟΦ. Ποῖος;

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΑΚΥΛΛΑΣ και ΟΙ ΑΝΩ, εἶτα ΚΑΙΣΑΡ.

ΑΚΥΤ. (εἰσερχόμενος). Ὁ Ἀκύλλας;

ΚΑΣ. Ἄ!...

ΘΕΟΦ. Τί βλέπω; σὺ, Ἀκύλλα!

ΑΚΥΤ. Μεγαλειότατε, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης σὲ ἐλάτρευον, ὅπως λατρεύω τὸ θεῖον· σοὶ ἤμην πιστὸς ὡς ἡ σκιά σου· ἤθελον χύσει τὸ αἷμά μου εἰς ἔν σου μόνον νεῦμα, καὶ ἤθελον παραδώσει τὴν ψυχὴν μου εἰς τὰς Ἐρινύας πρὸς εὐχαρίστησίν σου. Ἀλλὰ σήμερον, Μεγαλειότατε...

ΘΕΟΦ. Καὶ εἶσαι σὺ δ' ἐραστής της;

ΑΚΥΤ. Ναί, Μεγαλειότατε.

ΘΕΟΦ. Καὶ τὴν ἀγαπᾷς ὁμοίως καὶ σὺ, Ἀκύλλα;

ΑΚΥΤ. Ἄν τὴν ἀγαπᾷ;... ὦ! δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ κατάλληλος λέξις· τὴν λατρεύω! Ναί, Μεγαλειότατε, μὴ ζητήσης σὺ δὲ τόσον γενναῖες καὶ μέγας νὰ διαβρῆξης δεσμὸν, τὸν ὅποιον ἄγνός ἔρωσ συνέδεσε, καὶ ὅστις ὑπὸ τὴν αἰγίδα σου ἔλαβεν ἰσχύν· ἀλλ' ἀπεναντίας, σὺ δὲ καταστήσας με τὸν ἀνώτερον τοῦ βασιλείου, κατάρτησόν με καὶ τὸν εὐτυχέστερον, προσφέρων μοι αὐτὴν διὰ σύζυγον.

ΘΕΟΦ. Ναί, Ἀκύλλα· σοὶ ἐρκίζομαι τὴν ἐσπέραν ταύτην νὰ σᾶς νυμφεύσω ἀμφοτέρους, προσφέρων εἰς ὑμᾶς ὡς νυμφικὴν παστάδα τὴν ἀπαλωτέραν τῶν στρωμνῶν!

ΑΚΥΤ. Μεγαλειότατε!

ΘΕΟΦ. Ἀπεφασίσθη.

ΑΚΥΤ. Πλὴν λησμονεῖς ὅτι καταδικάζεις αἰς θάνατον τὸν

ἄνθρωπον ἐκείνον, ὅστις δις ἔσωσε τὴν ζωὴν σου καὶ τετράκις τὸν θρόνον σου;

ΚΑΣ. Τιμώρησον ἐμὲ μόνην, Μεγαλειότατε, ἐμὲ, τὴν ὁποίαν ἤκουσας προσβάλλουσάν σε· ἀλλὰ φείσθητι τοῦ γενναιοτέρου τῶν στρατηγῶν σου, φείσθητι τῆς μόνης ἐλπίδος τοῦ ἐτοιμοῦ-ρόπου Κράτους σου!

ΘΕΟΦ. Ἀρκεῖ ὁ βραχίων μου μόνος νὰ σώσῃ τὸ κράτος (Συρίζει καὶ εἰσέρχεται ὁ Καῖσαρ). Ἀκύλλα, παράδος τὸ ξίφος σου!

ΑΚΥΛ. Τὸ ξίφος αὐτὸ μοι τὸ ἐδώρησεν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, συνιστῶν μοι νὰ μὴ τὸ παραδώσω ποτὲ εἰς οὐδένα. Τοῦ τὸ ὑπεσχέθην δι' ὄρκου, Μεγαλειότατε, καὶ γνωρίζεις πόσον οἱ ὄρκοι μου εἶνε πιστοί.

ΘΕΟΦ. Πῶς; τολμᾷς νὰ παρακούσῃς τὰς διαταγὰς μου!
— Καῖσαρ! κάλεσον ἀμέσως τοὺς ὑπασιπιστάς μου!

ΑΚΥΛ. Καῖσαρ! (ὁ Καῖσαρ στρέφεται πρὸς τὸν Ἀκύλλαν).
Κάλεσον αὐτούς!

(Ἐξέρχεται ὁ Καῖσαρ, καὶ ἐπανέρχεται μετρίως ἀξιωμα-
τικούς, μετ' αὐτῶν δὲ ἡ Αὐρηλία).

ΘΕΟΦ. Συλλάβετέ τον!

ΚΑΙΣΑΡ. Οὐδεὶς μὴ κινήθῃ! (Πρὸς τὸν Ἀκύλλαν). Στρατηγε, τί διατάττεις;

ΘΕΟΦ. (σύρων τὸ ξίφος). Πῶς; δὲν ὑπακούετε εἰς τὸν Αὐτοκράτορά σας, συνωμόται!

ΑΚΥΛ. Πάντες ὑπακούομεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς μανιώδη τύραννον! — Καῖσαρ, ἐξέλθετε καὶ μὴ ἐπιστρέψετε πρὶν σᾶς καλέσω.

ΘΕΟΦ. Ἀκύλλα, σὺ μὲ προδίδεις!

ΑΚΥΑ. Θεόφιλε, ἐπὶ πολὺν καιρὸν σὲ ὑπῆκουσα, ἐλπίζων νὰ μεταβάλῃς ἰδέας. Καὶ μολονότι ἡ καρδιά μου ἔπασχεν ὅτε ἔβλεπον τὰς βρασάνους, τὰς ὁποίας τόσα θύματα ἀδίκως ὑπέφερον, εἰσὶγον, καὶ ἴσως δι' αὐτὸ ὁ οὐρανὸς στρέφει τὸ ἡμέτερον κατ' ἐμοῦ τὴν ὁργὴν του. Ἀλλὰ τώρα ἐπιπίπτεις κατὰ τοῦ ἀθώου αὐτοῦ πλάσματος, κατὰ τοῦ ἀγγέλου τούτου, ὡς πρὸ μικροῦ τὴν ἐκάλεις, καὶ ζητεῖς διὰ τῆς βίβης νὰ ἀποσπᾷς τὸ μυστικὸν τῆς καρδίας της. Εἶδες ὅτι ἐπροτίμησε τὸν θάνατον μᾶλλον παρὰ νὰ μὲ προδώσῃ. Ἀλλὰ σὺ ἀντὶ νὰ θαυμάσῃς τὴν γενναίωσιν αὐτῆς, πέμπεις δέσμιον τὸν γέροντα πατέρα της, καὶ μανθάνων ὅτι ἐγὼ, ὁ μόνος πιστὸς ὑπερασπιστὴς καὶ φίλος σου εἶμαι, ὁ ἐραστὴς της, ὀρχίζεσαι λησμονῶν τὸ πᾶν νὰ μὲ βίβῃς εἰς τὴν θέλασσαν τροφὴν τῶν ἰχθύων. Θεόφιλε! ἂν δὲν ἠγάπων τὴν κόρην αὐτὴν, ἤθελον ἀγογγύστως ὑπομένει τὰς σκληροτέρας βρασάνους· ἀλλὰ τώρα δὲν ἀποθνήσκω, ὁ ὅτι γνωρίζω ὁποῖον φρικτὸν μέλλον ἐναπολείπεται εἰς τὴν ἀθώαν ταύτην παρθένον. Ἡδυνάμην, ὡς βλέπεις νὰ σὲ φονεύσω, ἡδυνάμην νὰ καθέξω τὸν θεόν σου. Ὁ στρατὸς, ὡς γνωρίζεις, μὲ θεοποιεῖ· καὶ ὁμοῦ οὐδὲν τούτων πράττω. Ἰπαγε, Θεόφιλε! διὰ τῆς ἐνοχῆς μου πληρόνω τὰ ὀφειλόμενα χρέη μου· μὴ ζητήσῃς ὁμοῦ νὰ ἐκδικηθῇς κατὰ τῆς νεάνιδος ταύτης, διότι οὔτε θεοὶ οὔτε δαίμονες θὰ σὲ ὑπερασπισθοῦν. (Κράζων). Καίσαρ! (εἰσέρχεται οὗτος). Ἄς συνοδεύσουν τὴν μεγαλειότητά του εἰς τὰ ἀνάκτορα οἱ ὑπασπισταί, σὺ δὲ μείνον ἐδῶ.

ΘΕΟΦ. Ἀκύλλα, σκληρῶς μὲ προσέβηκες. Τρέμε τὴν ἐκδίκησίν μου!

(ἔξοδος τοῦ Καίσαρος)

— 24 — (Ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Καίσαρος).

— 25 —

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ.

ΚΑΣΙΑΝΗ, ΑΚΥΛΛΑΣ, ΑΓΡΗΛΙΑ, εἷτα ΚΑΙΣΑΡ.

ΑΓΡ. Θεέ μου! ὅποια δεινὰ μᾶς περικυκλοῦν!

ΚΑΣ. Ἀκύλλα, σῶσον τὸν πατέρα μου, σῶσον τὸν ἑρα-
στήν μου!

ΑΚΥΛ. Ὁ πατήρ σου οὐδένα διατρέχει κίνδυνον, προσφιλε-
στάτη Κασιανή. Ἄλλ' ὀφείλεις νὰ με ἀκολουθήσῃς μετ' ἐκείνου
εἰς χώρας ξένας· ἄλλως, δὲν ἀναχωρῶ. Γνωρίζεις τὴν μανίαν καὶ
κληρότητα τοῦ Θεοφίλου· διὸ δέχθητι τὴν χεῖρά μου, ἐναπόθε-
ς εἰς ἐμὲ τὸ μέλλον σου, καὶ σοὶ ὑπόσχομαι νὰ μὴ τὸ μετανοήσῃς.

ΚΑΣ. Ἔστω, ἂν μοὶ ὑπόσχεσαι νὰ σώσῃς τὸν πατέρα μου.

ΑΚΥΛ. Καῖσαρ! (ἐμφανίζεται ὁ Καῖσαρ). Ποῦ εἶναι ὁ
Θεόδωρος;

ΚΑΙΣΑΡ. Ὡδηγήθη εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ φρουρίου, κατὰ δια-
ταγὴν τοῦ Ἀυτοκράτορος.

ΑΚΥΛ. Τίνες εἰσὶν οἱ φύλακές του;

ΚΑΙΣΑΡ. Οἱ στρατιῶται τοῦ τάγματός μου.

ΑΚΥΛ. Ἰπαγε ἐλευθέρωσον τὸν καλὸν γέροντα, καὶ εἰπὲ εἰς
αὐτὸν κρυφίως, ὅτι μετὰ τῆς θυγατρὸς του τὸν ἀναμένομεν εἰς
Σηλυβρίαν. Εἰπέ τῷ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ θάνατος ἐπικεῖται ἐπ'
αὐτοῦ, ἂν μίαν μόνην στιγμὴν διστάσῃ νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ.
Ἰπαγε!

(Ὁ Καῖσαρ ἀπέρχεται).

ΚΑΣ. ὦ! εὐχαριστῶ, ἀγαπητέ μοι Ἀκύλλα, μυριάκις εὐχα-
ριστῶ! πρὶν δὲ συνδεθῶμεν διὰ τῶν ἱερῶν τοῦ γάμου δεσμῶν,

ἀφοῦ ὀφείλω νὰ παρδῶ εἰς σέ, ἄκουσον τὸν ὄρκον μου. Σὺ ὀρκίζομαι εἰς τὴν ψυχὴν μου, καὶ μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὴν Ἀειπάρθενον Μητέρα του, ὅτι ἔσομαι πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη σύζυγός σου μέχρι θανάτου!

ΑΚΥΛ. Καὶ ἐγὼ, Κασιανή, ὀρκίζομαι εἰς τῆς Στυγὸς τὰ φλογερὰ ρεῖθρα καὶ εἰς τὰς τρομερὰς Εὐμενίδας καὶ εἰς τὸν κεραυνὸν αὐτοῦ τοῦ Διὸς, ὅτι...

ΚΑΣ. Θεέ μου! Θεέ μου!

ΑΥΡ. Ὑψιστε Θεέ!

ΑΚΥΛ. Τί εἶναι; τί συμβαίνει;

ΚΑΣ. Ἀλλὰ σὺ, Ἀκύλλα, δὲν εἶσαι Χριστιανός!

ΑΥΡ. Ἀκύλλα, εἶσαι εἰδωλόλατρες!

ΑΚΥΛ. Τί σημαίνει Χριστιανός ἢ ἐθνικός ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος;

ΚΑΣ. ὦ φρίκη, φρίκη! Φύγε μακράν μου, ἄθλιε! Καὶ ἐγώ...
ὦ Θεέ μου! ἡμαρτον, ἡμαρτον!

(Ἀναχωρεῖ δραματικά).

ΑΚΥΛ. (ἀκολουθῶν αὐτήν). Κασιανή;

ΑΥΡ. (ἱμποδίζουσα αὐτόν). Ποῦ προχωρεῖς;

ΑΚΥΛ. Λύρηλία, ἐδήγησόν με πρὸς αὐτήν!

ΑΥΡ. Ποτέ! Χάσμα μέγα σὰς ἀποχωρίζει.

ΑΚΥΛ. Οὐδεὶς δύναται νὰ με χωρίσῃ ἀπὸ αὐτήν.

ΑΥΡ. Σὰς χωρίζει τὸ Δωδεκάθεον καὶ ὁ ἑσταυρωμένος!

ΑΚΥΛ. Ἄ!

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

(Σκηνή παριστά δεξιόθεν βράχους αποτόμους, ὀριστερά δὲ θάλασσαν.
Ἡ Σελήνη ἐκ διαλειμμάτων φαίνεται εἰς τὸν
ὀρίζοντα. Εἶναι νύξ.)

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΧΟΡΟΣ ΛΗΣΤΩΝ.

ΚΡΕΙΣΑΣ. Δὲν μὲ λέγετε, πῶς σᾶς φαίνεται ἡ αἰφνυδία ἀ-
ναχωρήσις τοῦ Καίσαρος;

ΒΡΟΥΤΟΣ. Τί νὰ σᾶς εἶπω! Φαίνεται ὅτι ὁ ἀρχηγὸς ἔχει
κάνει σχέδιον πάλιν κατὰ νοῦν, καὶ ἐστάλη διὰ τοῦτο ὁ Καί-
σαρ νὰ κατασκοπεύσῃ.

ΚΡΕΙΣΑΣ. Ἀλλ' ὁ ἴδιος πῶς ἤρχησε νὰ φανῇ; Μᾶς εἶπεν ἀ-
ναχωρῶν ὅτι τὸ ἐσπέρας ἐμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ· καὶ ὁμῶς πλη-
σιάζει τὸ μεσονύκτιον, καὶ εἰσέτι δὲν ἔφανη...

ΒΡΟΥΤΟΣ. Μείνε ἥσυχος, Κρεῖσα, καὶ δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ
φανῇ. Ὅταν ἅπαξ προσδιορίσῃ τὴν ὥραν, πρέπει μέγα ἐμπό-
διον νὰ παρεμβληθῇ διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

ΚΡΕΙΣΑΣ. Ἀλλὰ δὲν σοὶ φαίνεται περίεργον, τόσον νέος νὰ
ἔχῃ τόσῃν τόλμῃν; Ἐγὼ εἶοτε σὲ βεβαιῶ καθημαὶ μόνος καὶ
σκέπτομαι, πῶς εἶναι δυνατόν ὁ ὠραῖος ἐκεῖνος καὶ εὐγενὴς νέος
νὰ ᾔῃ ἀρχηγὸς ἀγρίων ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους οὔτε οἱ θεοὶ
οὔτε δαίμονες δύνανται νὰ δαμάσωσιν.

ΕΤΕΡΟΣ. Τί νὰ σᾶς εἶπω! τὸ αὐτὸ σκέπτομαι καὶ ἐγὼ

ἐνίοτε. Πλὴν τί τὰ θέλεις, ὅστις καὶ ἂν ᾦναι, εἶναι ἄξιός νά ᾦναι, ὅχι ἀρχηγός μας, ἀλλὰ μᾶλλον θεός. Πολλάκις ἠρώτησα τὸν Βροῦτον, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ ἀρχηγός ἔχει μικρὰν ἐμπιστοσύνην, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἠδυνήθην νὰ μάθω περισσότερα τῶν ὅσα ἐγνώριζα πρότερον περὶ αὐτοῦ.

ΒΡΟΤΤΟΣ. Τέλος πάντων τί μᾶς μέλει! Ὅστις καὶ ἂν ᾦναι, μᾶς ὁδηγεῖ πάντοτε ἐπιδεξίως. Ἐξερχόμεθα νικηταί εἰς ὅτι δῆποτε καὶ ἂν ἐπιχειρησθῶμεν. Εἴμεθα ὁ τρόμος καὶ Χριστιανῶν καὶ Σαρακηνῶν. Τί ἄλλο θέλομεν;

ΚΡΕΙΣΔΑΣ. ὦ! ἐννοεῖται. Ἀφότου τὸν ἠκολούθησα ἔγεια εὐτυχής, καὶ ἠσθάνθην ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος καὶ ἐγὼ ὡς πᾶς ἄλλος, ἢ ἂν θέλῃς, καλῆτερον τῶν ἄλλων ἐκείνων, οἵτινες ζῶσιν εἰς τὰς πόλεις ὡς κτήνη, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ καὶ ἡ περιουσία εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν ἐνὸς ἀρχοντος. Διὰ τοῦτο μακαρίζω τὸν ἐκυτόν μου καὶ σᾶς, ταλανίζω δὲ τοὺς δούλους, καὶ δέομαι ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ ἀρχηγοῦ μας.

ΒΡΟΤΤΟΣ. Τφόντι, ζήτω ὁ ἀρχηγός μας!

ΧΟΡΟΣ. Ζήτω!

ΕΙΣ. Νὰ σᾶς δώσω ἐν τούτοις μίαν συμβουλήν, φίλοι μου;

ΧΟΡΟΣ. Ποίαν;

Ο ΑΥΤΟΣ. Νὰ κοιμηθῶμεν ὀλίγον, μήπως μετὰ τινος ὥρας φανῇ ὁ ἀρχηγός καὶ μᾶς διατάτῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν. Οἱ σκοποὶ εἶναι ὅλοι εἰς τὰς θέσεις τῶν;

ΧΟΡΟΣ. Ὅλοι.

Ο ΑΥΤΟΣ. Τότε λοιπὸν, καλὴ νύκτα σᾶς.

(Κατακλίνεται.)

ΕΤΕΡΟΣ. Ἀκούσατε καὶ τὴν ἰδικήν μου ἰδέαν, ἂν εὐαρεστησθε.

Ο ΑΥΤΟΣ. Ἐγὼ λέγω, ὅτι εἶναι προτιμώτερον νὰ ψάλωμεν
κανέν ἄσμα διὰ νὰ παρέλθῃ ἡ ὥρα ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ ἀρχηγός,
διότι εἶμαι τῆς ἰδέας ὅτι δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ φανῇ. Ἐπειτα νὰ
ἔλθῃ αἰφνης καὶ νὰ μᾶς καταλάβῃ κοιμωμένους! Τί λέγετε;

ΧΟΡΟΣ. Ναί, ἄς ψάλομεν.

ΕΤΕΡΟΣ. Ἐχεις δίκαιον· καλῆτερον νὰ περιμείνωμεν ἄγρυ-
πνοι τὸν ἀρχηγόν.

ΕΤΕΡΟΣ. Ἐμπρὸς λοιπόν . . .

(Ἄπαντες μέλπουσιν ἐν χορῷ).

Μαῦρ' εἰν' ἡ νύκτα ᾗ τὰ βουνά,

ᾗ τοὺς βράχους πέφτει χιόνι·

ᾗ τὰ ἄγρια, ᾗ τὰ σκοτεινά,

ᾗ τῆς τραχιάς πέτραις ᾗ τὰ στενά

ὁ κλέφτης ξεσπαθώνει.

Φεύγουν οἱ τύραννοι χλωμαί

τὸ μαῦρόν του μάχαίρι·

μ' ἰδρῶτα βρέχει τὸ ψωμί,

ᾗ ξέρει νὰ ζήσῃ μὲ τιμὴν

καὶ ν' ἀποθάνῃ ᾗ ξέρῃ.

Τὸν κόσμ' ὁ δόλος διοικεῖ

καὶ ἡ ἄδικ' εἰμαρμένη·

τὰ πλούτη ἔχουν οἱ κακοί,

καὶ ἐδῶ ᾗ τοὺς βράχους κατοικεῖ

ἡ ἀρετὴ κρυμμένη.

Μεγάλοι ἔμποροι πωλοῦν

τὰ ἔθνη ᾗ σὰν κοπάδια·

τὴν γῆν προδίδουν καὶ γελοῦν,

ἐδ' ὅμως ἄρματα λαλοῦν

ᾗ τ' ἀπάτητα λαγκάδια.

(Ἀκούεται μακρόθεν σύριγμα καὶ ἀπάντησις ἑτέρου παρα-
τεταμένου συρίγματος).

ΚΡΕΙΣΑΣ. Ὁ ἀρχηγὸς ἔφθασεν.

ΧΟΡΟΣ. Ἄς ἀκούσωμεν.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΑΚΥΛΛΑΣ μετὰ **ΔΥΟ ΛΟΠΑΔΩΝ** καὶ **ΟΙ ΑΝΩ.**

ΑΚΥΛ. Εἰσθε ὅλοι παρόντες;

ΧΟΡΟΣ. Ὅλοι.

ΑΚΥΛ. Δὲν ἐπέστρεψεν ἀκόμη ὁ Καῖσαρ;

ΧΟΡΟΣ. Ὁχι.

ΑΚΥΛ. Λάβε σὺ, Κρεῖσα, πέντε ὀπλίτας καὶ ἄπελθε εἰς τὰς
σκοπίας, οἱ δὲ ἄλλοι ἐτοιμασθῆτε μετ' ὀλίγον ἀπερχόμεθα εἰς
τὴν στενωπὸν τοῦ Σπαλάτου.

ΚΣΕΙΣΑΣ. Ἄγωμεν.

(Ἀπέρχονται ὅλοι).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΑΚΥΛΛΑΣ μόνος, καθήμενος ἐπὶ βράχου.

Τὰ ἄστρα κρύπτονται εἰς ζοφεράς νεφέλας, ἡ δὲ σελήνη δὲν
φωτίζει πλέον τὴν κατοικίαν τῶν ἀγρίων τούτων θηρίων τοῦ
ὄρους. Μετ' ὀλίγον ὁ δαίμων τῆς καταστροφῆς θὰ φουρήσῃ τὴν
σάλπιγγά του, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα θὰ καταφύγῃ μὲ δειλίαν
εἰς ἀσφαλὲς ἄσυλον. Μόνος ἐγὼ πλανῶμαι εἰς τὴν ἀγρίαν ταύ-
την καὶ θολὴν τῆς ἐρήμου σκοτίαν. Ἀλλὰ τί λέγω μόνος; . . .
Δὲν εἶμαι μόνος. Ὁχι! τὸ ἰνδαλμά σου, ὦ κόρη ἑρασμία, πλα-

νᾶται μετ' ἐμοῦ, καὶ αὐτὸ ἐν τῇ ἀπογνώσει καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ μου μετ' ὁδηγεῖ ὡς τηλαυγὲς ἄστρον. Σὺ τῶρα κοιμᾶσαι πλησίον τῶν γονέων σου, παραδεδομένη εἰς ἀπατηλὸν καὶ γλυκὺ ὄναρ, ἐνῷ ἐγὼ, ἐγὼ δ' ἄθλιος, ζῶ ἐν μέσῳ τῶν φόνων καὶ τῶν κακουριῶν, εἰς ἃς μετ' ὧσεὶ ὁ δαίμων! Σύντροφοι μοὶ εἶναι τὰ ἄγρια ταῦτα ὄρη, στρωμνὴ μου οἱ βράχοι καὶ εὐρεῖα κλίνη μου ὁ οὐρανός· καὶ μόλον τοῦτο δὲν εὐρίσκω ὅ τάλας ποῦ νὰ κλίνω τὴν κεφαλὴν! Ἡ ζωὴ μου παρέρχεται ἐν κλαυθμῷ ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου. Ἀλλὰ σὺ ἄρ' ἄγε ἐνθυμεῖται· εἰσέτι τὸν ἀποπτάντα χρόνον; . . . ὦ φίλη τῶν ἀθώων μου ἡμερῶν, ὦ πλάσμα ἄγνόν τοῦ οὐρανοῦ, μὴ μετ' ἀπομονώσης! Μετὰ παλμῶν καρδίας ἐνθυμούμαι τὴν τρισόλβιον ἐκείνην τῆς ζωῆς μου στιγμὴν, τὴν στιγμὴν ἐκείνην, μετὰ τὴν ὁποῖαν τὸ θαλλόν ἔαρ' μου ἀπεμαράνθη καὶ ἐσθρέθη ἡ ὑπαρξίς μου· τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν μετ' ὠκίσθη αἰώνιον ἔρωτα. Ὡ στιγμὴ γλυκεῖα! στιγμὴ πάροχος ἀρρήτου εὐτυχίας, στιγμὴ ὀλβία καὶ τρισευδαίμων, ἀλλὰ συνάμα δυστυχῆς στιγμὴ! . . . Εἰς τὸν ὄρκον μου «Εἰδωλολάτρη!» ἀνέκραξες, καὶ ἔφυγες ὡς ἀστραπὴ! Ἐδραμον κατόπιν σου, ὡς παιδίον κλαῖον, πλὴν μάτην· φεῦ! ἔφυγες διὰ παντός. Ὡς λέων ἐβρυχώμην, ἀπέσπων μετ' ἀπελπισίας τὴν κόμην μου, καὶ ὑψώσας τὴν χεῖρα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐξήμεισα κατὰ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Δωδεκαθέου τοῦ Ὀλύμπου μυρίας ὕβρεις. Ἐκτοτε διέρρηξα τὴν κοινωνικὴν συνθήκην, καὶ ἐζήτησα ἄσυλον εἰς τοὺς ἀγρίους τόπους. (Ἐγειρόμενος). Ἐκτοτε ὁ εὐπατριδὴς ἀπέβη ληστὴς ὁ ἐνδοξὸς ἀρχηγὸς προγεγραμμένος καὶ φέρων τὴν λύσσαν τῆς ἐκδικήσεως εἰς τὰ στήθη. Ἀποῦ ἀπόλεσα τὸ μόνον εἰδωλόν τοῦ βίου μου, ἐμαράνθησαν ἅπασαι τῆς ἀνθρώπου ζωῆς μου αἱ ἐλπίδες . . . (Ἀκούων συριγμόν). . . Ἀλλὰ . . . νομίζω. . . (Κραζών). Τίς εἶ;

ΦΩΝΗ. Ληστῆς.

ΑΚΥΛ. Τὸ ὄνομά σου;

ΦΩΝΗ. Καίσαρ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΑΚΥΛΛΑΣ καὶ ΚΑΙΣΑΡ ὡς μοναχοί.

ΑΚΥΛ. (τρέχων πρὸς τὸν Καίσαρα μετὰ προθυμίας). Λοιπὸν λέγε τί ἔμαθες;

ΚΑΙΣΑΡ. Ἄκουσαν, ἀρχηγέ. Μετὰ πολλοὺς κινδύνους, κρυπτόμενος ὑπὸ τὸ ῥάσον αὐτὸ καὶ τὸ ψευδὲς τοῦτο γένειον, ἤλθον κατὰ τὴν παραγγελίαν σου εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ προσποιούμενος τὸν ἐπαίτην, εἰσῆλθον ἐντὸς τῆς οἰκίας, τῆς ὁποίας ἡ θύρα ἦτο ἐτοιμόρροπος, ἀλλὰ παντοῦ ἀπήντησα τὸν τύπον τῆς ἐρημώσεως. Ἡγεῖρα μὲ ἐκπληξεν τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν στέγην, καὶ μὲ θλίψιν εἶδον ὅτι ἦτο καταφύγιον ἀγρίων πτηνῶν. Ἐστράφην πρὸς τὸν κῆπον· ἀντὶ ῥόδων ἀπήντησα πυκνὰ δάση ἀκανθῶν, καὶ ἀντὶ χλόης ἀγρίους βάτους. Ἐμεινα ἐπὶ μικρὸν εἰς ἔκστασιν, ὅτε ἰδὼν με γέρον τις βοσκὸς φέροντα ἐπὶ τοῦ στήθους μου εἰκόνας, ἔδραμε πρὸς ἐμέ. «Ὁ Θεὸς, μοι εἶπεν, ἅγιε καλόγηρε, σὲ στέλλει, διότι σήμερον πληροῦνται ὅλοι οἱ πόθοι μου!» καὶ φέρων μὲ σέβας τὸ εἰκόνισμα εἰς τὰ ὄχρα του χεῖλη, ἐπρόμεν τὸ «Νῦν ἀπολύεις τὸν δευλὸν σου, δεσποτά», καὶ ἄλλας ἀκαταλήπτους φράσεις. Μετ' ὀλίγον ὁμοῦς ἐγενεθὲς ἑντρομος, Ἀλλὰ δὲν μὲ χέγεις, μοι εἶπε, πῶς τολμᾷς νὰ περιπατῇς ἐν τῷ μέσῳ τοσούτου πλήθους, φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους σου εἰκονίσματα; ἢ μήπως ἀγνοεῖς τὰς διαταγὰς τοῦ Αὐτοκράτορος; Ὁ ὑποτασσόμενος, τῷ ἀπήντησα εἰς τὰς διαταγὰς καὶ τὸ θέλημα τοῦ οὐρανοῦ Αὐτοκράτορος περιφρονεῖ τοὺς νόμους τῶν ἀνθρώπων.

ΑΚΥΛ. Πλὴν τίς ἦτο οὗτος, καὶ τί πλέον ἔμαθες;

ΚΑΙΣΑΡ. Εἰμί γέρων ἀσκητῆς, τῷ λέγω, διὰ νὰ τὸν καθη-
 συχάσω· ἰδὼν δὲ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸ μάταιον τοῦ ἀνθρω-
 πίνου βίου, ἠθέλησα νὰ διέλθω τὰς ἡμέρας μου ἐν μετανόᾳ
 ἐπάνω τῶν ὁρέων. Ἀλλ' ἀδελφός τις ὑπέργηρος, πνέων
 τὰ λοιπθια, μετ' ἠνάγκασε νὰ ἔλθω ἐνταῦθα διὰ νὰ τῷ κλεί-
 σω τοὺς ὀφθαλμοὺς, χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζω ὅτι ὁ Αὐτο-
 κράτωρ διέταξε νὰ μὴ φέρωμεν εἰκόνας. — Φεῦ! μυριάδες
 μαρτύρων, μοὶ ἀπήντησεν ὁ βοσκὸς, ἐθυσιάσθησαν ὡς λατρευ-
 τὰι τῶν εἰκόνων. — Ἀμεριμνῶ, τῷ εἶπον, καὶ εἶμαι πάντοτε
 πρόθυμος νὰ λάβω τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Ἐν τούτοις λυ-
 ποῦμαι βλέπον ἔρημον τὸν οἶκον τοῦτον, διότι οἱ κάτοικοί τοῦ
 ἐφιλοδώρουν θαυσιλῶς τὸν δίσκον τοῦ πένητος. Δύνασσι νὰ μοὶ
 εἴπης, καλὲ γέρον, ἂν ζῶσιν ἢ ἂν ἀπέθανον οἱ κάτοικοί τοῦ; καὶ
 ἂν ἦναι ἐδῶ ἢ ἔφυγον; — Ἐκεῖ, μοὶ εἶπε, δεικνύων τὸν οὐρά-
 νον, μετ' ἠνάστευσαν, διότι διήγαγον ἐπὶ τῆς γῆς τὸν βίον τῶν
 δικαίων. — Ὅλη ἡ οἰκογένεια, ἠρώτησα. — Μόνη, μοὶ ἀπε-
 κρίθη, ἡ κόρη ἐπέζησε. — Καὶ εἶναι ἐδῶ; τὸν ἠρώτησα. — ᾧ!
 τί ζητεῖ, ἀπήντησεν, ἡ νεᾶνις εἰς τὰ ὄρη; ἔφυγεν εἰς Κωνσταν-
 τινούπολιν.» Τὸν ἠρώτησα ἂν ἐγνώριζε τὴν νέαν κατωικίαν τῆς
 κόρης ἐκείνης, ἀλλ' οὐδὲν πλέον ἠδυνήθη νὰ μοὶ εἴπῃ. Τότε,
 λαβὼν τὴν βακτηρίαν μου ἀπῆλθον εἰς τὸ Βυζάντιον, ἠρεύνησα
 ὅλας τὰς ἀγυῖας, ὅλας τὰς συνοκίας, ἠρώτησα πολίτας, ἱερω-
 μένους, νέους, πρεσβύτας, ἀλλ' οὐδεὶς περὶ αὐτῆς μοὶ
 εἶπέ τι. Τέλος περιαλγῆς σοὶ φέρω τὴν λυπηρὰν τῆς ἀποτυχίας
 μου ἀγγελίαν.

ΑΚΥΛ. Καὶ ἠρώτησας ὀνομαστὶ περὶ αὐτῆς;

ΚΑΙΣΑΡ. Ἀλλὰ πολλάκις σὲ ἠρώτησα τὸ ὄνομά της καὶ οὐ-
 δέποτε ἠθέλησας νὰ μοὶ τὸ ἀναφέρῃς· πλὴν . . .

ΑΚΥΛ. Καίσαρ, ἀνάμενόν με μικρόν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφω. (Ἀπέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΚΑΙΣΑΡ εἰτα ΛΗΣΤΑΙ.

ΚΑΙΣΑΡ. Περίεργος ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου τούτου! Πενταετίαν ἤδη μετ' αὐτοῦ διάγω, εἰμὶ ὁ πιστότερος φίλος του, τὸ πᾶν μοι λέγει, καὶ ὁμως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἄκραν διατηρεῖ ἐχειμύθιαν,

(Οἱ λησταὶ εἰσέρχονται πανταχόθεν).

ΒΡΟΥΤΟΣ. ὦ! καλῶς ἦλθες, ἄγιε καλόγηρε!

ΚΡΕΙΣΑΣ. Τί νέα μᾶς φέρεις, ἀγαπητὲ Καίσαρ;

ΒΡΟΥΤΟΣ. Πῶς εἶσαι τόσον μελαγχολικός, πόθεν ἔρχεσαι;

ΚΡΕΙΣΑΣ. Διηγῆσου μας τὰ τοῦ ταξιδίου σου.

ΟΔΟΙ. Ναί, διηγῆσου.

ΚΑΙΣΑΡ. Τί νὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ τοῦ ταξιδίου μου!... Τούτων τὰ μὲν εἰσὶ θλιβερά, τὰ δὲ ἐκπληκτικά. Ἀφ' ἑνὸς ἡ καταδρομὴ τοῦ Αὐτοκράτορος, τὰ μαρτύρια ὅσα ἐξ αἰτίας τῶν εἰκόνων ὑπέστησαν τόσοι καὶ τόσοι Χριστιανοί· ἀφ' ἑτέρου οἱ γάμοι τοῦ Θεοφίλου, καὶ αἱ γενόμεναι ἐπὶ τούτῳ πανηγύρεις καὶ ἑορταί.

(Ὁ αὐτός). Ἀκούσατε λοιπὸν, ἀφοῦ ἐπιθυμεῖτε. Πλὴν πρῶτον ἅς καθήσωμεν, διότι εἶμαι κατάκοπος ἐκ τῆς ὁδοπορίας.

ΟΔΟΙ. Ἄς καθήσωμεν.

(Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐμφανίζεται ὁ Ἀκύλλας· οἱ λησταὶ ἐγείρονται, οὗτος δὲ ἐξακολουθεῖ περιφερόμενος ἀνησύχως).

ΑΚΥΛ. Ἐξακολουθεῖ, Καῖσαρ, ὥς νὰ μὴ ἤμην ἐγὼ παρών.

ΚΑΙΣΑΡ. Χάρις εἰς τὸ σχῆμα, τὸ ὅποιον τώρα φέρω ἡδυνήθην νὰ εἰσχωρήσω καὶ ἐγὼ εἰς τὸ μέρος ἐνθα ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ τῆς βασιλείσης. Διότι μάθετε ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ, ἐπιθυμῶν ὥς ἄλλος Πάρις νὰ κρίνῃ ὁ ἴδιος τὸ κάλλος τῶν νεανίδων τοῦ κράτους του, διέταξε νὰ ἐκλέξωσι τὰς ὠραιότερας μεταξὺ τούτων, καὶ νὰ τὰς παρουσιάσωσι πρὸς αὐτόν. Τὸ πᾶν ἀπήστραπτεν ἐντὸς τοῦ δωμίου ἐνθα εἰσῆλθον, καὶ ὅπου ἔμελλε νὰ γίνῃ ἡ ἐκλογὴ. Ὅλος ὁ πλοῦτος τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν τριῶν μερῶν τοῦ κόσμου εὐρίσκετο συνηγμένος ἐκεῖ. Ἐβθισεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν εἶδθη τὸ σημεῖον ὅπως προσέλθῃ ἡ χορεία τῶν νυμφῶν. Ἐστράφην πρὸς αὐτάς καὶ εἶδον ἱσταμένην πρὸ τοῦ Αὐτοκράτορος χορείαν νεανίδων συνεσταλμένην ὑπ' αἰδοῦς. Καὶ εἶδον . . . ὦ! εἶναι ἀπερίγραπτον ὅ,τι τότε εἶδον ἐκεῖ. Ὅποια αἰσθημάτων πυρκαϊχὴ ἀνήφθη εἰς τὰ ἐντὸς μου! . . . Συνέλαβον τὴν ιδέαν, δρομήτας πρὸς τὸν θεόνον νὰ σφάξω τὸν Θεόφιλον, νὰ σφάξω ὅλους του τοὺς αὐλικούς, νὰ σφάξω ὅλον τὸν κόσμον, καὶ οὕτω νὰ ἀπαιλλάξω τὰς νέας ἐκείνας ἀπὸ τὴν ταπεινὴν θέσιν των. Ἀλλ' ἦτο περιοδικὴ ζάλη τοῦ ἐγκεφάλου. . . ὦ! ἔλεγεσ ὅτι ἦσαν ὄντα φανταστά αἱ κόραι ἐκεῖναι καὶ ὅτι ἡ μορφή των ἐζυμώθη μὲ ρόδα καὶ γάλα. Ἀλλὰ, μία ὑπὲρ ὅλας τὰς ἄλλας ἦτο ὠραιότερα· οἱ ὀφθαλμοὶ της, ἡ στάσις της, τὸ ἦθος, ἡ ἐπὶ τοῦ μετώπου της θεοπρεπὴς γαλήνη δὲν ἦσαν κοινῆς γοναικός, ἀλλ' οὔτε ἡδύνατο νὰ ἀποκαλέσῃ τις ἐκείνην τὴν γυναῖκα. Ἐνῶ δὲ τῶν ἄλλων ἡ μορφή ἐζωογονεῖτο ἀπὸ χαρὰν, καὶ εἰς τὸ βλέμμα ἐκάστης περιίπτατο ἡ ἐλπίς, μόνῃ ἐκείνῃ δὲν ἐδοκίμαζεν οὔτε χαρὰν, οὔτε τέρψιν, οὔτε ἐλπίδα, ἀλλ' ἀ-

παθῆς καὶ ψυχρὰ, ἐφαίνετο παραδεδομένη εἰς βαθεῖς ρεμβασμούς. Ἐρωτήσας περὶ αὐτῆς, ἔμαθον ὅτι τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς τῆς ἡλικίας ὑπῆρξαν θολὰ καὶ δυστυχῆ, καὶ ὅτι ἡ φύσις τὴν ἑκάμει ποιήτριαν διάδοχον τῆς Σαπφούς, τῆς ὁποίας ἐκληρονόμησε μὲν τὰ προτερήματα, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὰ δεινὰ· διότι, καθὼς, ἐκείνη, καὶ αὐτὴ ὑπῆρξε δυστυχὴς εἰς τὸν ἔρωτα, ἀγαπήσασα νέον τινὰ εὐγενῆ, ὅστις ἀκολουθῶς ἔφανη ὅτι ἦτο εἰδωλολάτρης, ἐνῶ ἐκείνη ἦτο Χριστιανή.

ΟΛΟΙ. Εἰδωλολάτρης!

(Ὁ Ἀκύλλας φαίνεται ἐπὶ μᾶλλον ἐνδιαφερόμενος, καὶ πλησιάζει εἰς τὸν κύκλον τοῦ χοροῦ.)

ΚΑΙΣΑΡ. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἐνεστάλαξε δηλητήριον εἰς τὰς πτυχὰς τῆς τρυφερᾶς καρδίας τῆς, καὶ ἔκτοτε ἡ δυστυχὴς μαραίνεται καὶ φθίνει. Ἐν τούτοις ὁ Αὐτοκράτωρ, ἐπιθεωρήσας τὰ κάλλη ἐκείνα καὶ κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὸ χρυσοῦν μῆλον τῆς ἐκλογῆς, ἦλθεν εἰς τὸ σύμπλεγμα ἐκείνο τῶν Χαρίτων, καὶ ἐστάθη πρῶτον ἐνώπιον τῆς ποιητρίας, ἥτις ἀμέσως ἐγένετο πορφυρᾶ. Τότε ὁ βασιλεὺς, θέλων νὰ ἐπιδείξῃ πνεῦμα, λέγει πρὸς τὴν νέαν: Γνωρίζετε, Κυρία, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι αἱ δυστυχίαι τῶν θνητῶν ὀφείλονται εἰς τὴν γυναῖκα. Αὕτῃ δὲ, χωρὶς νὰ ταραχθῇ ἀπαντᾷ: «Πλὴν καὶ εἰς τὴν γυναῖκα ὡσαύτως, βασιλεῦ, ὀφείλεται ἡ λύτρωσις αὐτῶν.» Ὁ Θεόφιλος ἔμεινεν ἄναυδος, ἐζήτησε πρὸς στιγμὴν νὰ εὕρῃ τι νὰ ἀντείπῃ, ἀλλ' εἰς μάτην. Διὸ ταπεινωθεὶς ἐνώπιον τόσον νέας παρθένου, ἀπέστρεψεν ἀπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα μὲ ὀργήν, καὶ ἐλθὼν ἔδωκεν εἰς τὴν Θεοδώραν τὸ μῆλον. Πάραυτα πάντες ἐκινήθησαν, καὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα διέτρεξε ψιθυρισμός, συνάμα δὲ πάντων τὰ ὄμματα ἐστράφησαν πρὸς τὴν ποιήτριαν. Ἐστράφην καὶ ἐγὼ· δὲν εἶδον εὐγενέστερον ἦθος ὑπερφία, ἐπὶ μορφῆς ἀνθρώπου.

τὴν στιγμὴν ἐκείνην μοί ἐφάνη θεά. Τότε οἱ αὐλικοί, περικυκλώσαντες τὴν Θεοδώραν, εἰσέγαγον αὐτὴν εἰς τὰ βασιλικά μέγαρα.

ΟΛΟΙ. Ἡ δὲ ποιήτρια;

ΚΑΙΣΑΡ. Αὐτὴ ἔσπευσεν, ὥς ἐπληροφορήθην ἀκολούθως, νὰ φύγῃ τὴν τύρβην τῶν πόλεων, καὶ ἀνεγείρασα ἰδίαις δαπάναις μοναστήριον, ἐκλείσθη εἰς αὐτὸ μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ διέλθῃ τὸν ἐπίλοιπον βίον της ἐν προσευχῇ καὶ ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ.

ΑΚΥΛ. Καὶ πῶς ὀνομάζεται αὐτὴ ἡ νέα, Καίσαρ;

ΚΑΙΣΑΡ. Ὀνομάζεται Κασσιανή.

ΑΚΥΛ. Ἄ! . . . Ἀκολουθήσατέ με ὅλοι!

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

(Τὸ ἔνδον κελλίου μοναχῆς, ἐν ᾧ τράπεζα μετὰ προσευχηταρίου εἰς τοὺς τοίχους φαίνονται ἀνηρτημένα εἰκονίσματα, καὶ μέγας σταυρὸς ἐπὶ τῆς θύρας.)

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΚΑΣΙΑΝΗ καὶ ΑΓΑΠΙΟΣ.

(Ἡ Κασσιανὴ κάθηται· ἐνίοτε βήχει ὥς φθισικὴ εἶνε ὡχρὰ, καὶ συχνὰ διακόπτεται. Ὁ Ἀγάπιος σκεπτικὸς τὴν ἀκούει).

ΚΑΣΙΑΝΗ. Ἀλλ' ἄκουσον, ὦ πάτερ μου! . . Πικρὰ τότε φιλοδοξίας νεφέλῃ μὲ κατεζάλισεν, ἀλλὰ στιγμιαίως μόνον. (Βήχει) Ἠδυνήθην νὰ κρατήσω ἑμαυτὴν, ἀλλ' ἔρως χρόνιος, ὦ πάτερ, καὶ ἀρχαῖος κατέτρωγεν ὡς γάγγραινα τὴν καρδίαν μου . . ὦ! πόσους δὲν κατέβαλον ὑπερανθρώπους κόπους, πόσους τρόπους δὲν μετεχειρίσθην, πυθοῦσα νὰ εὕρω θε-

ραπίαν τοῦ πάθους μου. . . Ἀλλ' οἵμοι! εἰς μάτην οἱ κόποι μου
 ὅλοι! Ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ναοῦ ἡμέραν καὶ νύκτα μὲ ἠκολού-
 θει ἡ βέβηλος μνήμη του. Ὅπου καὶ ἂν ἔτρεπον τὸ βλέμμα,
 καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν, ἐκεῖ ἡ σκιά τοῦ ἐραστοῦ μου παρί-
 στατο. . . ὦ! πῶς ἀκόμη μοι ἔμεινεν ἡ δύναμις τοῦ νοός! ὦ!
 πῶς δὲν ἔγεινα παρὰ φρων! Πλὴν γνωρίζεις, ὦ πάτερ μου, τὸν
 ἐραστήν μου; . . . Ἄκουσον, καὶ ἂν δύνασχι μὴ φρίξης. . . Πλὴν
 στρέφεις τὸ πρόσωπόν σου, πάτερ μου! . . . ὦ! ὑπόμεινον εἰσέτι
 ὀλίγον. . . Ἀλλὰ τί βλέπω; δακρύεις! . . . Ἄκουσον, πάτερ μου!
 ὁ νέος τῆς καρδίας μου ἦτο ἐθνικός, ἦτο εἰδωλολάτρης! . . . Τὸ
 κρίμα ὁμως δὲν εἶναι τοῦτο ὅλον. Ὁ σκληρὸς ληστής τῆς Δαλ-
 ματίας, ὁ θηριώδης, ὁ ὤμδος, ὁ βίψας καὶ ξηρὴν καὶ θάλασσαν
 μὲ τὰ αἵματα τῶν ἀνθρώπων, ἡ μάστιξ ἡ θεήλατος, ὁ ἀπηνῆς
 ἀρχιληστής τῶν χρόνων μας, ὁ φρικώδης Ἀκύλλας εἶναι ὁ ἐρα-
 στής μου! . . . ὦ! φρίξον, πάτερ μου! . . . Εἶπέ μοι τῶρα ἂν τὰ
 κρίματά μου ἔχουσι σωτηρίας ἐλπίδα.

ΑΓΑΠΙΟΣ. Καὶ ὁ ἔρως αὐτός, τέκνον μου, ἐρρίζωθη εἰς
 τὴν καρδίαν σου καὶ ζῇ ἀκόμη; δὲν σοὶ ἤλθε ποτὲ μετανόιας
 ἀκτίς;

ΚΑΣΙΑΝΗ. ὦ! πρὸ ἐτῶν τὸ πάθος αὐτὸ τὸ βέβηλον ἐνε-
 κρώθη εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἐνίοτε ὁμως νεφέλη πυκνὴ μελαγ-
 χολίας, ἀφοῦ μάλιστα ἤλθον ἐνπαῦθα, σκιάζει τὴν ἡτυχον γα-
 λήνην τῆς ψυχῆς μου, καὶ θλιβερά' ἀνάμνησις τῆς ἀθώας μου
 ἡλικίας, τὴν ὁποίαν μετ' ἐκείνου ἔζησα, ταραττει τὸν νοῦν μου
 καὶ θορυβεῖ τὰς πρὸς τὸν Θεὸν εὐχάς μου.

ΑΓΑΠΙΟΣ. Ἐχεις ἄλλο τι νὰ προσθέσῃ;

ΚΑΣΙΑΝΗ. Οὐχί, πάτερ μου. . .

ΑΓΑΠΙΟΣ. (ἀνιστάμενος). Ἦδη λοιπὸν ὅτε ὧς ἱερεὺς σοὶ

δίδω τὴν συγχώρησιν τῶν πταισμάτων σου, ὦ κόρη προσφίλης,
ἔλθε καὶ ὡς πατὴρ νὰ σὲ ἐναγκαλισθῶ.

(Κλαίει.)

ΚΑΣΙΑΝΗ. Ὡς πατὴρ!... Τί λέγεις, ὦ γέρον!... Ἄ!
κλαίει! Εἶσαι... Θεέ μου! ὁποία ἰδέα!... εἶσαι ὁ πατὴρ
μου!... Ἄ! πάτερ!

(Πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἀμφότεροι μένουσιν ἐπὶ τινὰς
στιγμὰς ἀνευδοί.)

ΑΓΑΠΙΟΣ. Ναι, δύστυχος θύγατερ! ναι, ἐγὼ εἰμαι ὁ πατὴρ
σου, ὁ αἷτιος τῶν δυστυχιῶν σου. Ἐπόθησα πρὶν ἀποθάνω, νὰ
λάβω τὴν συγγνώμην σου καὶ θερμῶς ἐδεήθην τοῦ Ὑψίστου
ὅπως με δόξησῃ εἰς τὰς ἀγκάλας σου. Ἰδοὺ, σήμερον αἱ εὐχαί
μου πληροῦνται, καὶ θύναμαι ἤδη νὰ κράξω ὡς ὁ Συμεὼν τὸ
«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα.»

ΚΑΣΙΑΝΗ. Πλὴν ποῦ ἦτο τόσα ἐτη.

ΑΓΑΠΙΟΣ. Ἡ κατάδρομή, τὴν ὁποίαν ὑπέστημεν ὡς ἐκ τῆς
δραγῆς τοῦ ἀπηνόου Θεοφίλου, με κατήντησε, θύγατερ, παράφρο-
να. Ἐφυγὼν τὴν Κωνσταντινοῦπολιν, περιῆλθον πολλὰ τῆς Εὐ-
ρώπης μέρη ἐπαίτων τὸν ἄρτον μου. Ἀφοῦ τέλος ἐκλείσθην εἰς
ἐν τῶν νοσοκομείων τῆς Ἰταλίας, ἐξῆλθον ἐκεῖθεν μετὰ τρία
ἔτη ἡγίς καὶ ποθῶν νὰ ἐπανίδω τὴν πατρίδα καὶ τὴν θυγατέρα
μου. Διαβὰς τὴν καλλίκολπον καθέδραν τοῦ Βισπόρου, ἦλθον εἰς
Χαλκηδόνά, ἀλλ' εὔρον τὸν οἶκόν μας ἔρημον· σὲ ἐζήτησα
πάντοῦ, ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ σὲ εὔρω. Τέλος ἀπελπισθεὶς ἐνε-
δύθην τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀνευ ἐλπίδος νὰ σὲ ἐπανίδω, ὅτε
σήμερον, κατὰ σύμπτωσιν προσκληθεὶς, ἦλθον ἐνταῦθα νὰ σὲ
ἀκούσω συγχωροῦσάν με.

ΚΑΣΙΑΝΗ. Ἐγὼ, πάτερ, νὰ σὲ συγχωρήσω!... Ἐνῶ δὲ φεῖλω
ἐγὼ πρῶτῃ νὰ σὲ ζητήσω συγγνώμην. (Ἀκούεται ὁ κῶδων τοῦ

Εσπερινοῦ.) Ἀλλ' ὁ Ἐσπερινὸς μᾶς καλεῖ ἄγωμεν, ἀμφοτέρω
νὰ εὐχαριστήσωμεν τὴν θεῖαν πρόνοιαν, καὶ νὰ παρκαλέσωμεν
τὸν Ὑψίστον ὑπὲρ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας.

(Ἀπέρχονται ὑποδασταζόμενοι ἀμοιβαίως.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ μόνος.

(Ἀχορεῖται ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὁ κώδων τοῦ μοναστηρίου· μετ' ὀλίγον
εἰσέρχεται ὁ Αὐτοκράτωρ, ἐνδεδυμένος ὡς μοναχός.)

Τέλος πάντων εὔρον τὸ καταφύγιόν της! . . Ὁ οὐρανὸς φαίνε-
ται συνέδεσε στενωῶς τὴν καρδίαν της μετὰ τὴν τῆς νέας ταύτης.
Ἡ μνήμη της παντοῦ με ἀκολουθεῖ ὡς εὐῶδες ἄρωμα, καὶ ὅπου
ἂν στρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου, πάντοτε τὴν Κασιανὴν, τὴν
ὠραίαν καὶ σεμνὴν Κασιανὴν, βλέπω ἐνώπιόν μου. Ὑψιστε Θεέ!
Νὰ καταφύγῃ εἰς τοιαύτην ἀνθηρὰν ἡλικίαν εἰς μοναστήριον!
Τοιαύτη νέα ἄξια ὅπως κοσμή τὸν λαμπρότερον τῶν αὐτοκρα-
τορικῶν θρόνων, νὰ μείνῃ τόσον καιρὸν κατάκλειστος εἰς τα-
πεινὸν κελλίον μονυδρίου! ὦ Θεέ μου! εὐδόκησον ὥστε ἡ καρδιά
της νὰ μὴ μετέσχε τῆς ψυχρότητος τῶν τοίχων τοῦ μοναστη-
ρίου τούτου. Φείσθητι ἕνα Αὐτοκράτωρα, κυδυνεύοντα νὰ πα-
ραφρονήσῃ ἐκ τῆς ἐπιμονῆς καὶ περιφρονήσεως μιᾶς γυναικός!

(Ἐξεπίνει τὸν θάλαμον, προχωρεῖ ὀλίγον, εἶτα ἴσταται, θεωρεῖ, περὶ
προχωρεῖ πάλιν καὶ εὐρίσκει ἐπὶ τῆς τραπέζης χάρτην τὸν
ὁποῖον λαμβάνων εἰς χεῖρας ἀναγινώσκει.)

«Κύριε, ἡ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις περὶπεσοῦσα γυνή, τὴν σὴν
» αἰσθημένη θεότητα, μωροφύρου ἀναλαβοῦσα τάξιν, ὀδυρο-
» μένη μῦρά σοι πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ κομίζει. Οἱμοὶ! λέγουσα,
» ὅτι νύξ μοι ὑπάρχει, οἶστρος ἀκολασίας, ζωφώδης τε καὶ

» ἀσέλγητος ἕως τῆς ἁμαρτίας. Δεῖξέ μου τὰς πηγὰς τῶν δα-
 » κρύων, ὃ νεφέλαις διεξάγων τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ κάμφθητί
 » μοι πρὸς τοὺς στεναγμοὺς τῆς καρδίας, ὃ κλίνει τοὺς οὐρα-
 » νοὺς τῇ ἀφάτῳ σου κενώσει. Καταφιλήσω τοὺς ἀχράντους
 » σου πόδας, ἀποσμήξω τούτους· δὲ πάλιν τοῖς τῆς κεφαλῆς
 » μου βοστρύχοις! » ... Ὡ! εἶναι ὁ γραφικὸς τῆς χαρακτῆρ. Ἄς
 προσπαθήσω νὰ ἀναπληρώσω ἐγὼ τὸ ἐλλεῖπον, καὶ νὰ τῇ προε-
 τοιμάσω μίαν ἐκπληξιν.

(Λαμβάνει τὸν κάλαμον καὶ γράφει· εἶτα, καθ' ἣν στιγμήν ἀκουσθῇ
 ἤχος βημάτων, ἀποτόρεται ἀμέσως καὶ κρούπεται
 εἰς τινα γωνίαν.)

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΚΑΣΙΑΝΗ, εἶτα ΘΕΟΦΙΛΟΣ.

(Ἡ Κασιανὴ εἰσέρχεται χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸν Αὐτοκράτορα λαμ-
 βάνει εἰς χεῖρας τὸν χάρτιν, βλέπει τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοφίλου
 γραφέντα καὶ τρίβει τοὺς ὀφθαλμούς· εἶτα ἀναγινώσκει.)

«Ὡν ἐν τῷ παραδείσῳ Εὖα τὸ δειλινόν, κρότῳ τοῖς ὠσὶν ἡ-
 » χηθεῖσα τῷ φόβῳ ἐκρύβη. Ἀμαρτιῶν μου τὰ πλήθη καὶ κρι-
 » μάτων σου ἀδύσσοις τίς ἐξεχνιάσει, ψυχοσώστα Σωτὴρ μου;
 » Μὴ με τὴν σὴν δούλην παρίδῃς, ὃ ἀμέτρητον ἔχων τὸ ἔλεος! »
 ... Ἄ! τί βλέπω; ποία χεὶρ ἄγνωστος ἐχάραξεν ἐγγὺς τῶν
 στίχων τοὺς τελευταίους τούτους; (Στραφεῖσα καὶ παρατηρή-
 σασα τὸν Αὐτοκράτορα). Ἄ! τί ζητεῖς, ἰδῶ, μοναχέ;

ΘΕΟΦ. (ἀποκαλυπτόμενος). Ἀρχαῖος γνώριμος τῆς ὁσιό-
 τητός σου, ἔρχομαι ζητῶν φιλοξενίαν.

ΚΑΣ. (ὀπισθοδρομοῦσα) ὦ Θεέ! ὁ Αὐτοκράτωρ! ... Καὶ
 πόθεν ἡ τιμὴ αὕτη;

ΘΕΟΦ. Πόθεν; ἰδοὺ πόθεν, προσφιλεστάτη Κασιανή. Πρό-
τινων ὥρων ἐξήλθον εἰς προὔπαντησιν τοῦ ἐπανερχομένου ἐκ
τῆς ἐκστρατείας νικηφόρου ἡμῶν στρατοῦ. Ἀπὸ πρωίης ὁλόκλη-
ρος ἡ πόλις συρρέει εἰς τὴν Χρυστὴν Πύλιν νὰ ἴδῃ τοὺς κατα-
στροφεῖς τῆς ληστείας ἐστεμμένους μὲ δάφνας. Συνέλαβον τέλος
πάντων ὅλας τὰς συμμορίας τῶν ληστῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων
συνέλαβον τὸν ἀρχηγόν των, γνωρίζεις τὸν ἀπάνθρωπον ἐκεῖνον
Ἀκύλλαν, ὅστις ἐβόσφεν ὅλην τὴν γῆν τοῦ βασιλείου μου μὲ αἵ-
ματα, καὶ ὅστις τρέφει ἐκπαλσι κατ' ἐμοῦ μῖσος . . . Ἀλλὰ τί
ἔχεις; . . . ἀσθενεῖς. Κασιανή; Βλέπω καὶ ἡλλοιώθη τοῦ προ-
σώπου σου ἡ χροιά . . . ὦ! ἂν σὲ ἐτάραξα ἀναμιμνήσκων σοι
τὰ φρικῶδες παρελθόν, σύγγνωθι! Ἀλλὰ τί ἔχεις; . . . Τὰ χεῖλη
σου ἔγειναν ὠχρὰ, Κασιανή!

ΚΑΣ. Συγγνώμην, ὦ βασιλεῦ, περιοδικὸς παροξυσμὸς μὲ
ταράττει ἐνίοτε . . .

ΘΕΟΦ. Κασιανή! ἡ μόνη διχαῆς ἐπιθυμία τῶν ἡμερῶν μου,
ἡ μόνη ἐλπίς καὶ τὸ συνεχὲς ὄνειρόν μου ἦτο νὰ σὲ ἴδω. Ἐπλη-
ρώθησαν οἱ φίλτεροί μου πόθοι· σὲ βλέπω, ἀλλ' αἶμοι! ψυχράν
καὶ κρύαν ὥς τοὺς μαρμαρίνους θόλους τοῦ μονυδρίου σου. Φεῦ!
ἰδοὺ ἡ πρώτη μου ἐλπίς εἶναι ἐτοίμη νὰ ματαιωθῇ! . . . ὦ! ναι,
ἐματαιώθη ὁ ἔρω, ὅστις . . .

ΚΑΣ. Ὁ ἔρω, ὦ βασιλεῦ . . . Μὴ μοὶ ὁμιλεῖς πλέον περὶ ἐρώ-
των! . . . Ἐνὰ μόνον εἶχον ἐπὶ γῆς ἔρωτα, ἀλλ' αὐτὸς ἔσχεν
ἀκάνθας ἀντὶ ρόδων, καὶ τριβόλους ἀντὶ φύλλων . . . καὶ τὸν ἔ-
ρωτα ἐκεῖνον, ἀποσπάσασα ἐκ τῶν μυχιατέρων τῆς καρδίας
μου, ἐκ τῶν σπλάγχχνων μου, προσήνεγκον ὁλοκρύτωμα εἰς τὸν
αἰώνιον νυμφίον, τὸν Κύριον τῆς δόξης. Πρὸ τοῦ καπνίζοντος
θυσιαστηρίου . . . ὦ! μὴ μὲ ὑπενθυμίζης, ὦ βασιλεῦ, τὸ παρελ-
θόν, τὸ ὅποιον ἡ χωρίζουσα με ἐκ τοῦ κόσμου σκέπη καλύπτει

ΘΕΟΦ. Πλὴν διὰ τί ὠχρίας τοσοῦτον, ὦ γύναι; Ἐάν ἡ πα-
ρουσία μου ἦναι παραίτιος τῆς στενοχωρίας σου. . . ἔάν ταρατ-
τῶ τὰς στιγμὰς τῆς εὐδαιμονίας, τὰς ὁποίας διέρχεσαι ἐν τῷ
σκηνώματι τοῦ τοῦ τῆς ἀθωότητος. . . ἔάν ἐπιθυμῇς νὰ σὲ ἀφή-
σω ἥσυχον εἰς τὸ μέλλον καὶ ἀπολαμβάνουσαν τὴν μακαρίαν
εἰρήνην τῶν Ἀγγέλων.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, ΑΓΡΗΛΙΑ, εἶτα ΑΚΥΛΛΑΣ καὶ ΑΓΑΠΙΟΣ.

ΑΓΡΗΛΙΑ (δρομαίως). Μανδυοφόρος τις, ἡγουμένη, εἰσῆλθε
λαθραίως εἰς τὴν μονὴν ματαίως ἐπειράθημεν νὰ τὸν ἐμπο-
δίσωμεν!

ΚΑΣ. Τί ζητεῖ;

ΑΚΥΛ. (ἐμφανιζόμενος). Τὴν Ἡγουμένην.

(Εἰσέρχεται, μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ Ἀγάπιος).

ΚΑΣ. Ἀ!

ΘΕΟΦ. Ἀ!

ΑΚΥΛ. (βλέπων τὸν Θεόφιλον, σύρει τὸ ξίφος καὶ ὁρᾷ κατ'
αὐτοῦ, ἀλλὰ, παρεντιθεμένης τῆς Κασινῆς, τῆς Αὐρηλίας καὶ
τοῦ Ἀγαπίου, ὁπισθοχωρεῖ ρίπτων κατὰ γῆς τὸ ξίφος). Εἰς μά-
την, εἰς μάτην θὰ χύνω ἀναιτίως αἷματα! φεῦ! Ἀφοῦ τὸν κό-
σμον ἔφυγον, Κασιανή, ἐνόμιζον ἐκδίκησιν τερπνὴν τὸ νὰ σφάζω
πάντας· ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν ἔπταιεν, οὔτε ἡ κοινωνία. Σὺ μὲ
προέιδες, σκληρὰ καὶ ἐπίορκος! σὺ μόνη με ἠπάτας! Δὲν ἤθελες
τὴν καρδίαν μου, ἀλλ' ἐπεδίωκες ματαίαν δόξαν. Ἐνόμιζον τέ-
λος ὅτι, ψευσθεῖσα τῶν ἐλπίδων σου καὶ κλεισθεῖσα ἐντὸς τοῦ
μονυδρίου τούτου, ἐφύλαττες καθαρὰν τὴν μνήμην τοῦ ἀτυχοῦς

ἔρωτός μου. Ἀλλὰ φεῦ! ἡπατώμην· ἡπατώμην, σκληρά καὶ ἀ-
συνείδητος κόρη! Τώρα εἶδον φανερά τὴν πλάνην μου. Ὅσον
αἷμα ἀθῶον ἔχουσα, τὸ ἔχουσιν αἱ χεῖρές σου, ὦ γόνα! Σὺ ὤψει
Κασσιανή! τὸ αἷμα αὐτὸ θὰ ζητήσῃ μίαν ἡμέραν ἐκδίκησιν! Θὰ
τὸ φύγῃς, ἀλλὰ πάντοτε θὰ ἦναι ἐνώπιόν σου. θὰ τὸ βλέπῃς
θὰ ἀγωνιᾷς ἐν φρίκῃ, θὰ ταραττῇ τὰς φρένας σου τὸ αἷμα αὐτό,
καὶ θὰ πνίγῃ τὴν φωνὴν σου! . . . Διέφυγον τὴν σιδηρᾶν χεῖρα,
ἣτις μὲ ἐκράτει, χαίρων ὁ πάλας πρὸ μικροῦ διότι ἐμελλον νὰ
σὲ ἐπανίδω. Ἄλλην σὲ ἀφῆκα καὶ ἄλλην σὲ ἐπαναυρίσκω, Κα-
σιανή! .. ὦ! ναί, ματαία ἐλπίς! . . . Ἀλλ' ἡ ἐσχάτη ψευθεῖσά
μου ἐλπίς ἔστω καὶ ἡ τελευταία μου ἀπάτη! . . . Χαῖρε, Κα-
σιανή!

(Σύρει ἐκ τῆς ζώνης τοῦ ἐγχειρίδιον, πληγώνεται καὶ πίπτει).

ΚΑΣ. (τρέχουσα πρὸς τὸν Ἀκύλλον, καὶ ἐναγκαλιζομένη
αὐτόν). Ἀκύλλα! Ἄ! Θεέ μου! (Βήχει καὶ φέρει τὸ ῥινόμακτρον
ἐπὶ τοῦ στόματος.) Ἀκύλλα! . . .

ΑΚΥΛ. Κασσιανή! σὲ ἀναμένω . . . εἰς τὸν οὐρανόν!

(Ἀποθνήσκει.)

ΚΑΣ. (μετ' ἀγωνίας). Ἀκύλλα! . . . σὲ ἀκολουθῶ!

(Πίπτει νεκρά).

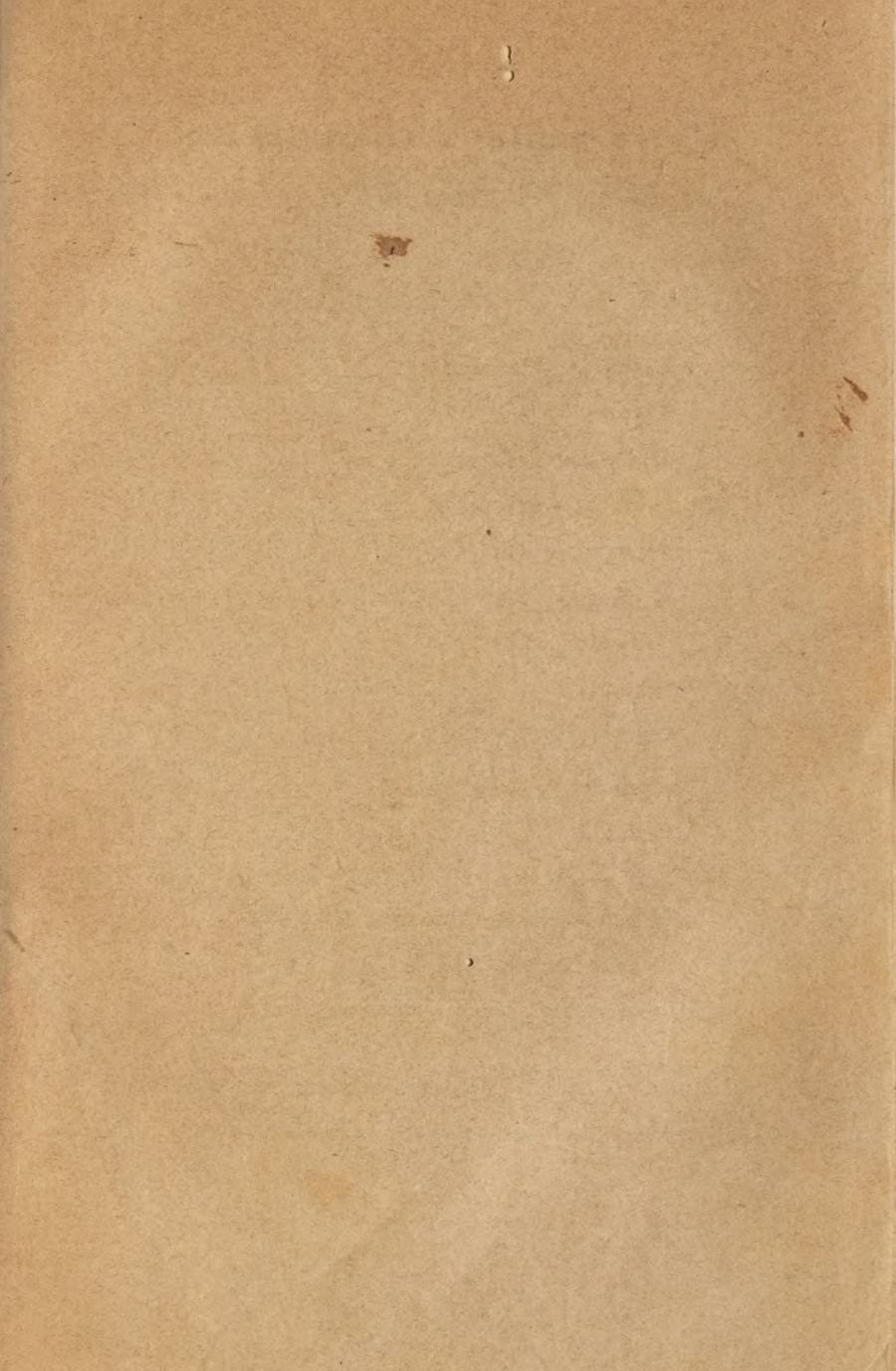
ΑΓΑΠΙΟΣ. (τρέχων πρὸς τὴν Κασσιανὴν, καὶ ἐναγκαλιζό-
μενος αὐτήν). Θύγατερ, προσφιλεστάτη θύγατερ!

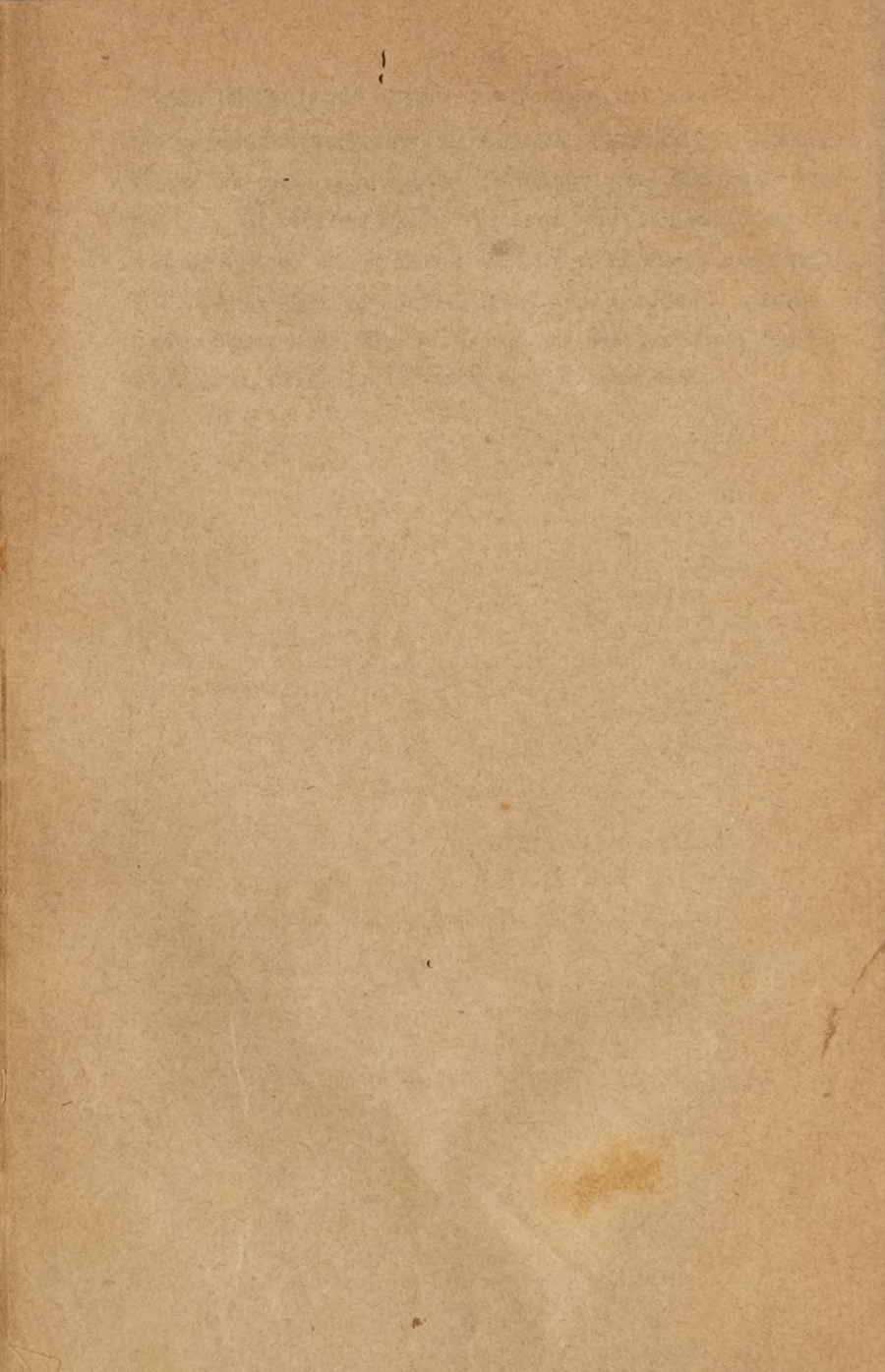
ΘΕΟΦ. (ἀποσυρόμενος). ὦ! φρίκη!

ΑΥΡΗΛΙΑ. (γονυπετοῦσα πρὸ τῆς Κασσιανῆς). Πολυπαθε-
στάτη μου φίλη! ψυχὴ ἀγία Κασσιανή, Κασσιανή! . . . Εἴθε νὰ
ἀπέθνησκον ἐγὼ ἀντὶ σοῦ!

(Ἐξακολουθεῖ νὰ θρηνῇ).

ΑΓΑΠΙΟΣ. (μετὰ λυγμῶν καὶ θρήνων). ὦ οὐρανέ!... Τοι-
αύτην ἐπεφύλαττες μοῖραν εἰς τὰς πολιὰς μου τρίχας! ἐπέπρωτο
λοιπὸν νὰ πῶ μέχρι τρυγός τὸ πικρὸν τῶν συμφορῶν ποτή-
ριον!... Ἄς ἐδέχσῃ ἐμὲ τὸν γέροντα τύμβον δλοκαύτωμα εἰς
τὴν ὁργὴν σου, καὶ ἄς ἄφινες νὰ ζῇ ἡ ταλαίπωρος αὕτη νεάνις,
ἡ μόνη παρηγορία τῶν τεθλιμμένων μου ἡμερῶν!... Πλὴν τί
μάτην βλασφημῶ; Εἴη τὸ ἐνομά σου δεδοξασμένον, Ἰψίστε!
Σὺ ἔδωκας, σὺ ἄφειλές! Γενηθῇτω τὸ θέλημά σου!





K 55

Δ ΦΙΛΙΚΟΤ. ΒΙΒΛΙΟΠΛΑΣΙΟΝ

ἡ Τράπεζα τοῦτο Τραπεζικὸν Ἄρθρ. 28. ἐπέλεξε καὶ
 καλεῖται τὰ παρακάτω ἀπομνηστεύματα.

8. 49.	Εὐφροσύνη Βενεζουέλας
2. 50.	Μαδαγασκάρη
2. 50.	Μαδαγασκάρη
3.	Ποσειδώνος Ἀντιγόνη
1. 75.	Σοφοκλέους Ἀντιγόνη
2. 50.	Αἰσώπου ἐν Τροίᾳ
1.	Ἰων ἐν Εὐκλείᾳ
2.	Ἰων
2.	Οἰδύπεια ἐν Θήβαις
1.	Μινυάων καὶ Λαοκόων
2.	Ὁ Ζεὺς
75. 10.	Διὸς Ἀφροδίτη
	Ὁ Περσέωνος Χρυσῆς Κρονίδης
	Ὁ Περσῆς τῆς Σελήνης
	Σολομῶντος Ἄσκη Ἀνάτολιν

Εἰς τὸ ἴδιον Βιβλιοπωλεῖον ἐπιδέχονται καὶ
 ἀπομνηστεύματα καὶ κειμήλια ἐκ τῆς ἀρχαίας

Δ. ΦΙΛΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ἐν Γαλκτᾷ ὁδὸς Γεωργαντζιλὰρ Ἀριθ. 26. εὐρίσκονται
πωλούμενα τὰ παρὰ πόδας Δράματα.

Κυψελίδαι Βερναρδάκη	Δρ. 8.
Μερόπη	» 2,50
Μαρία Δόξα Πατρῆ	» 2,50
Ροβέρτος Ἀρχιληστής	» 3
Σοφοκλέους Ἀντιγόνη	» 1,75
Ἀνίβας ἐν Γόρτυνι	» 2,50
Λέων Καλλέργης	» 1.
Νέων	» 2.
Οἰδίπους ἐν Θήβαις	» 2.
Μενέλαος καὶ Δωροθέα	» 1.
Ὁ Σαοὺλ	» 2.
Δύο Λοχίαι	Λιπ. 75
Ὁ Κομψυόμενος Χωριάτης Κωμωδία.	
Ὁ Ἐραστής τῆς Σιλήνης	»
Σολομῶντος Ἄσμα Ἀσμάτων.	

Ἐν τῷ ἰδίῳ Βιβλιοπωλείῳ εὐρίσκονται πλεῖστα ἄλλα
Δράματα καὶ κωμωδίαὶ εἰς τιμὰς εὐθηνάς.